

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI PINCZÉS ZOLTÁN SZÁZADOS

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 8 K, Fél-
Évre 4 K, Negyedévre 2 K aranyértékben

Megjelenik
havonta kétszer

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, I., Országház-utca 30.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy Isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.*

Egy Anonymusnak.

A levelek tömkelegéből, amellyel bajtársaink minket felkeresnek, ki kell ragadnunk az egyiket. Egy magát meg nem nevező csendőr írta és volt őrsparancsnokára panaszkodik benne.

Előrebocsájtjuk, hogy elveink ellen cselekszünk, mikor ismeretlen bajtársunk levelével egyáltalában foglalkozunk, mert álarcos emberekkel nem szoktunk szóba állani. Névtelen levelek nálunk is mindig papirkosárba kerülnek, kivéve ezt az egyetlen-egyét, amelyre ezuttal éppen azért van mondani-valónk, mert írója az ismeretlenség homályába burkolózott.

Tehát, kedves fiatal bajtársunk, leveledre ime, itt következik a válasz. De azt aztán jól, nagyon jól jegyezd meg magadnak, egész életedre.

Tisztességes ember soha, senkinek és sehova nem ír névtelenül. Nem azért, mert a levelet ügyis papirkosárba dobják, hanem mert becsületes nevét gyalázza meg, mikor megtagadja. Nem azért, mert alutakon járó ember sohasem jut célhoz, hanem, mert nem tudja elviselni önmagának azt a lealacsonyítását, amelynek a névtelenség csak egyik állomása — lefelé.

Mit szólnál hozzá, ha egy bajtársad egy éjszaka levetné azt az egyenruhát, amelyet Te is viselsz, álruhába öltözne, arcát bekormozná és orgyilokkal a kezében az erdőben reád, vagy parancsnokára vagy bajtársára reálesne, hátulról leszúrná s mielőtt az még védekezni tudna, az erdő és az éjszaka sötétjében újra eltűnne? Nem borzadsz-e még a gondolattól is, hogy ezzel az orvtámadóval Neked másnap esetleg kezét is kellett fognod, hogy őt az újra felvett egyenruhában újra bajtársadnak kellett tekintened és vajjon nem volnál-e az első között, akik e gonosztevőre halált kiáltanának? Bizonyosan tudjuk, hogy igen.

Pedig, látod, Te is levettetted az egyenruhádat, álruhába öltöttél és bekormoztad az arcodat akkor, amikor nekünk azt a névtelen levelet megírtad. Támadtál is: orvul, hátulról, hogy ne tudjanak ellened védekezni. Nem életre törtél, hanem becsületesre, de tudod-e, hogy abban a világban, amelyben mi élünk, a becsület drágább, mint az élet? És tudod-e, hogy ebben az álarcodban erkölcsileg veszedelmesen hasonlítasz ahhoz az emberhez, aki felett az imént ítélkeztél?

Bánata, fájdalma, panasza ma mindenkinek van bőségesen. Kivétel nélkül. És mindenki könnyen kapható arra, hogy nemcsak a sors szeszélye által reámért bajokért, de még saját hibáinak következményeiért is másokat okoljon. Emberi gyarlóságok: megsértett hiuság, irigység, bosszúvágy, egyéni hibák: törtetés, tudákoság, összeférhetlenség, fegyelmezetlenség, rosszindulat és a jó Isten tudja még miféle betegségei az emberi léleknek könnyen teszik igaztalan vádlóvá azt, aki velük szemben nem bír kellő erkölcsi vértetéssel. A jogos panaszra van orvosság; de mi lenne a fegyvelemből, mi lenne belőlünk, ha az igazságtétel mindenkinek névtelen vádlók kénye-kedve szerinti meghurcoltatásává sülyedne?

Mi kiolvastuk leveledből, hogy azt nem javíthatatlan rosszindulatból írtad; tudjuk, hogy csak egy gyenge pillanat, vagy talán csak egy unalmas óra meggondolatlansága adta kezébe a tollat s hiszszük, hogy azóta már meg is bántad azt, amit ezzel előljáród és önmagad ellen vétettél. De hinni akarjuk azt is, hogy ez az első ártatlan próbálkozásod az utolsó is volt az életben. Ha pedig a kísértés ördöge valaha mégis újra próbára tenne, végy tollat, levélpapírt és írd reá százszor üzenetünket, hogy: „Tisztességes ember nem ír névtelen levelet“.

Ami pedig leveled lényegét illeti, arra csak egy válaszunk lehet és pedig az, hogy nem jó helyre fordultál. Mi szívesen adunk tanácsot és felvilágosítást mindenkinek, aki hozzánk fordul, de arra már nem vagyunk kaphatók, hogy előljárók és alárendeltek közé illetéktelen birákká toljuk magunkat, parancsokat és intézkedéseket bírálgassunk.

Nagyon félreismeri céljainkat az, aki ezt rólunk feltételezni. Nem csak azért, mert a szolgálat menetébe vagy szolgálati ügyekbe nekünk egyáltalában semmiféle beleszólásunk nincsen, hanem azért is, mert senkinek sem ismerjük el azt a jogát, hogy előljárója parancsát még csak kérdés alakjában is bírálata tárgyává tegye, vagy hogy felsőbb intézkedések jogos vagy jogtalan volta felett elmélkedjék. A parancsal szemben az alárendeltnek csak egy kötelessége van: engedelmességedni. Mi sem mondhatunk egyebet.

A forradalmak szomorú tapasztalatai nagyon is megtanítottak mindenkit arra, hogy testületünk — és benne mi is — a fegyellemmel áll és bukik. A csendőrség fegyelme ma már — Istennek hála — kifogástalan. A fegyelem ígeit hirdetjük mi is. Csak nem gondold tehát, hogy a fegyelmezetlenség magvát éppen mi fogjuk a lelkedbe hinteni, azért, hogy kíváncsiságodat kielégítsük?

Leveledet pedig, fiatal bajtársunk, most már elégetjük. Hogy hírmondó se maradjon belőle.

A demagóg.

Irta: Dr. MISKOLCZY ÁGOST, budapesti kir. ügyész.

A mindennapi életben gyakran találkozunk ezzel a szóval. Mi ennek a pontos értelme?

A szó a régi görögöktől ered. Demagógnak hívták őket azokat a közéleti férfiakat, akik a nyilvános életben bizonyos személyes tulajdonságaival hatással tudott lenni a népre s az így szerzett befolyással, a politikai életben vezetős szerepre tett szert. Azt a fogalmat jelölték tehát ezzel a szóval, amit mi „népvezérnek” neveznénk.

Az újkori szóhasználat szerint azonban a demagóg szó mást jelent. Közéleti, politikai szerepre törekvő egyént értünk alatta, akit azonban nem politikai meggyőződés vezérel, hanem a mindennapon való szerepelni vágyás, politikai súly elérése azért, hogy magának kedvező elhelyezkedést biztosítson, avagy hogy mint mások felbéreltje, olyan helyzetet teremtsen megfelelő közhangulat keltésével, amely a háta mögött álló csoportnak politikai vagy egyéni előretörését rokonszenvvel fogadja.

A demagóg tudja, hogy a meggyőzés tisztességes eszközeinek felhasználásával nem érne célt, mert vagy felismernék egyéniségének súlytalanságát, önző céljait, vagy kiderülne az, hogy az általa hirdetett elvek ostobaságok, sőt a közösségre, a népre nézve egyenesen károsak.

A demagóg mindig a politikus, az államférfi alarcát ölti fel s azt hirdeti, hogy csak az ő elveinek

követésével lesz boldog a nemzet. A fennálló uralom rendszerét csapnivalónak, a népre károsnak mondja. Új berendezkedésre van szükség szerinte, ezt csak ő tudja megcsinálni s utána általános jólét fog honolni a földön.

Ezek alapján tehát ekként fordíthatjuk le ezt a szót magyarra, a szó modern értelmében: izgató, bujtogató, népamító, népbolondító.

Az állami és társadalmi rend fenntartásán örökös hatóságoknak mindenkor sok nehézséget okozott a demagógoknak a néptől való távoltartása és a veszedelmes működésükkel okozott bajok elhárítása.

Az alkotmányos élet intézményeinek megszilárdulása, a választójognak mind szélesebb néprétegekre való kiterjesztése a demagóg számára kedvező talajt biztosít. A demagóg ugyanis a vele szembeálló hatóságok eljárását a politikai szabadság letiprásának minősíti hangos szóval s így a dologhoz nem értők előtt a méltatlanul üldözött meggyőződés vértanújává játszhatja ki magát. Ha pedig bujtogatójaival már bizonyos tért tudott hódítani a politikai jogokkal felruházott néprétegekben, ezeknek rokonszenvre olyan támogatást biztosíthat számára, amely megbéníthatja a hatóságok ellene irányuló intézkedéseit.

Hogy a demagóg aknamunkájával szemben kellőleg védekezhessünk, ismerni kell a demagógia módszereit.

Mindenekelőtt meg kell jegyezni, hogy a dema-

Kálló.

História a régi jó katonavilágból.

Irta: HAJDU ISTVÁN ny. ezredes.

(Második közlemény.)

A konzerves ládákra szalma, pokróc került: ez lett az én ágyam. A manipuláns három ív papírossal beragasztotta a három ablaklyukat. Így hát már volt ablakom is.

A legénység parancsot kapott, hogy a szalmát hordja fel.

A három török fülebotját se mozdította.

Mikor minden szépen el volt rendezve, megtekintettem a helyiségeket, egyrészt, mert túltágasnak láttam magamnak egyedül azt a körülbelül 10 méteres hodályt, másrészt, mert a török barátság nem kezdődött valami biztatón, azalatt az ürügy alatt, hogy a kürtöst mindig kéznél akarom tudni, elrendeltem, hogy a hornist Kálló velem aludjék az én termemben.

Kálló egy öl szalmát helyezett a konzervládák elé, — ott fog hálni.

Fáradtak voltunk. Reggel öt órakor ébresztő. Miután egy-egy konzervet kiosztottam a legénység között, a tűzzel való bánásmódra nézve kiadtam a parancsot, a hánban a pipázást megtiltottam, — takaródót fuvattam.

A takarodó hangját gyönyörűen verték vissza a metalkai hegyek.

Rettenetes hideg volt abban a farkasordítóban, de azért levetkeztem. A zacskót a legénység zsoldjával magam mellé a fal felől, a revolveremet pedig a fejem alá tettem. Három takarót ránterített az öreg Kálló, aztán ő is lefeküdt elébem a szalmára és jócákát kívánt nekem. Én is neki.

V.

Képtelenség volt elaludni.

Nem emlékezem, hogy életemben valaha így fáztam volna.

Most jött csak ki minden porcikámból a hideg. A Bóra kegyetlenül vágott végig a szandzsáki lapá-

lyon s úgy járt-kelt a nagy hodályon keresztül-kasul, mintha ő lett volna ott a háziúr.

Olyan kedves is volt hozzám, — mint a háziúr.

Remegtem minden izemben. A fogam vacogott. Egyszerre olyan senkinek, olyan elhagyatottnak éreztem magam. Ha abban a rettenetes sötét, nagy hodályban legalább ott lett volna a csajnicai háromlábú pléh-kályhám, két szeme világított volna felém, már nem éreztem volna magam olyan árvának. De így... kidobva ide, ebbe a veszekedett jégverembe, távol minden bajtársamtól, egyedül... Sírni szerettem volna leginkább, úgy erőt vett rajtam az elkeseredés.

Hát hiába: 22 éves voltam!...

A legénység ott a mellettem való hodályban, jól összebújt: mint a szegény ember malaca. Amint lefeküdtek, alig néhány percig hallottam beszélgetésüket s aztán 59 száz egyszerre kezdett el horkolni.

Csak ketten nem aludtak: én és — Kálló.

Nem szégyenlem megvallani, örültem, hogy van még valaki, aki osztozik sorsomban. Úgy képzeltem, hogy tisztán az irántam való érzés tartja ébren. Ha a hadnagy úr nem alszik, nem alszik a trombitás sem.

Kálló velem együtt sóhajtozott a vigasztalan, hideg, sötét éjszakában.

Fogalmam sincsen róla, meddig fetrengtünk már a szalmavackon, de nekem már rettenetes hosszúnak tetszett az éjszaka!

... Szent Isten, mikor lesz reggel?

Később megtudtam, hogy még csak néhány perccel mulott el akkor — 8 óra este.

A közös sors és ki tudja, talán a közös érzés is hamar lerombolta a közöttünk lévő válaszfalat.

Romantikus gondolataim támadtak:

... Ki tudja, az öreg cigány sóhajai hová szállanak? Úgy, ahogy az anyém egy meleg, meghitt, kis otthon felé, nem szállanak-e az övéi egy füstös, szennyes, ponyvás, kis putriba, ahol talán fekete kis faraóivadékok sírnak-rínak egy kis mandró után. (Mandrónak híjják cigányul a kenyeret.) És talán épen úgy fáznak, mint az apjuk, meg — mint én!...

Önkéntelenül tört ki ajkamon a szó:

— Alszol, Kálló?

— Nem alszom, jelentem alássan, hadnagy úr.

— Fázol?

gogiának két fajtája van: a nyílt és a titkos. A nyíltan működő demagógot a népgyűlések dobogóján halljuk szónokolni. Ennek működése kellő hatósági ellenőrzés alá vehető s ha a hatóság az ellenvélemény szólásszabadságáról is gondoskodik, kevésbé veszedelmes.

Sokkal veszedelmesebb s következményeiben is kiszámíthatatlan a titkos demagógia. Ez kerüli a nyilvánosságot, ahol ellenvéleményre és a hatóságok ellenőrzésére találhat, hanem egyénenként iparkodik az embereket magának megnyerni és mikor kellő számú hívőre lelt, titkos gyűléseket tart, ahol vakbuzgóvá teszi a résztvevőket, majd meghatározott tervek megvalósítására bírja rá, titkos parancsokat ad ki, embereket képez ki arra, miként kell a szervezkedett társaságnak még több hívet szerezni.

A demagóg módszere azon a tapasztalati tényen alapszik, hogy az alacsonyabb műveltségű néprétegre hiábavaló az értelem körébe tartozó érveket vesztegetni. Azt is tudja a demagóg, hogy óriási többségben vannak azok az emberek, akiknek egyéni véleményük a közélet dolgairól nincsen s ilyennek kialakítására nem is képesek. A demagóg tehát nem az emberek értelmére, hanem érzelmeire iparkodik hatni s tekintettel a műveletlen emberekre, akikre számít, ezeknek legkönnyebben felgerjeszthető, alacsonyabb érzelmeit és indulatait veszi célba.

— Hát... nincsen melegem, de fáztam már jobban is.
— Hát mért nem alszol?
— Nem igen szoktam én aludni, hadnagy úr.
— Hát?
— Csak úgy fekszem. Fél szememmel alszom, fél szememmel vigyázok.
— Mit vigyazol?
— Hát, úgy szokásból. Nagyon sokáig vigyáztam, hát — megszoktam.
— Aztán hol szoktad meg?
— Hát... tudja az Isten... mindenfelé.
— Mindenfelé?... Vándorcigány voltál?
— Az is.
— A zsandártól féltél?
— Nem féltém, csak tartottam tőle.
— Mért tartottál tőle?
— Nem voltunk jó barátságban.
— Nem voltatok, hát hányan nem voltatok?
— Tizenketten.
— De hiszen, ahová mentetek, ott jelentkeztetek a zsandárnál?
Kálló nevetett:
— Úgy kerültük, mint a tüzet.
— De hiszen akkor nektek folyton bujkálnotok kellett!

— Hajh!... Bizony — nagyot sóhajtott — bizony, mindig bujkálnunk kellett. Sokszor egyik fától a másikhoz.

A beszélgetést csak azért kezdtem, hogy meg ne fagyjak. De most már érdekelni kezdett ez a cigányélet, főképen pedig némileg ingerelt, hogy dugóhúzóval kell kihúzni a szót ebből a cigányból.

Azt szerettem volna, ha elkezd nekem mesélni. Én hallgatom is, nem is, de legalább érzem, hogy rajtam kívül van körülöttem még egy élő lélek. Aztán a fáradtság, az egyhangú beszéd, az ide-oda csapongó képzelődés egyvelege, majd csak elzsibbaszt, úrrá lesz a didergő, reszkető testen és valahogyan csak eluyom majd az álom.

Épp az ellenkezője történt. A sóvárgott álom messze elkerült. Újból én vettem fel a szót:

— Milyen fától?
— Mentül szélesebbtől.
Most már bosszantani kezdett a cigány szűkszávúsága. Némileg parancsoló hangon szóltam rá:

Ezek az alacsonyabbrendű érzések: a bosszú, az irigység, a kapzsiság, a jogosulatlan hiúság és a hatalomvágy.

A demagóg mindenképpen meg akarja kimélni hallgatóit a gondolkodástól, mert gyors sikert akar s tudja, hogy gondolkozni tudó emberekkel szemben ügye veszve van. Ezért rövid, erélyes és hatásos állításokat röpít világgá, jelszószerű megállapításokat, amelyek gyorsan felfoghatók s eleve alkalmasak arra, hogy rövidségüknél s tetszetős tömörségüknél fogva megragadják a figyelmet s könnyen, magyarázat hozzáfűzése nélkül adhatók mások szájába. Emellett természetesen „szívbe markolnak“, azaz a műveletlen, fegyelmezetlen erkölcsű ember lelke mélyén szunnyadó vagy elfojtott alacsony ösztönök felébresztésére alkalmasak.

Világosabb lesz ez egy példával, amelyet száz meg száz változatban hallhattunk demagógok szájából vagy olvashattunk a demagógia ponyvatermékeiben.

„Ki dolgozik éjjel-nappal, hogy mindenkinek asztalára oda jusson a mindennapi kenyér? Ki termeli a gabonát, ki tenyészti a marhát és juhot, ki műveli a szőlőt?

A földműves-szegény!

És mégis, ki eszi a legjobb kenyeret, ki eszik húst, ki viseli a legjobb ruhát, ki issza a legjobb bort?

Az úr!

— Hát meséld el nekem az életedet. Mi voltál, hol jártál, mért voltál katonaszökevény?

— Na, — gondoltam, — most már jól feladtam a leckét. Csak mesélj szegény jó öreg Kálló, majd ha horkolok, úgyis abba hagyod. Ezzel a gondolattal tényleg úgy is kezdtem elvackolni, hogy ha meseközben elnyomna az álom, — meg ne fagyjak. A bóra bömbölt odakünn, idebenn pedig vígan füttyörészett a gerendanyilások közt.

Kálló nem azért szolgált már az ötödik évét, hogy arra, amit parancsoltam, azt ne felelte volna, hogy: igenis, hadnagy úr.

De viszont azt is megtanulta már a legénységi iskolában, hogy minden vett parancs után szabad felvilágosító jelentést, vagy tájékoztató kérdést tenni. Ennek tudatában azt kérdezte tőlem, hogy: hol kezdje?

— Kezdd ott, hogy mi voltál civilben?

— Rablóvezér, — felelé Kálló, a világ legtermészetesebb hangján.

— Rablóvezér? — kérdém elfeledkezve a hátamat cirógató Bóráról, hirtelen felülve. — Hol?

— A Bakonyban.

— A Bakonyban?

— Ott.

Eszembe jutott az előbbi mondása: „tizenketten.“

— Hát az a tizenkettő...

— Azok az én legényeim voltak, felelte Kálló, be sem várva a kérdés befejezését.

— Gyilkoltatok is? kérdém, mindinkább megfeledkezve a Bóráról.

— Hát ahogy jött, hadnagy úr jelentem alásan.

Pfü!... már nem fáztam. — Fene meleg van ebben a hodályban... Kálló látta, hogy a legénység zsoldját ide tettem magam mellé... Montenegró ide egy éjszakai járás... Már láttam is Kállót, amint átlépi a montenegrói határt, a hóna alatt a pénzeszacskóval.

A marsculággal és az arbeitsculággal együtt: százkileneven korona. — Boldog Isten!... tíz korona hízján két hónapi fizetésem... Igen, ha azt a kezesre kapnám!... De a tisztí menági... az uniformierung... a casinó... a zene... a sparfond... a kvartierausgleich... ez mind levonásba megy.

Ki az, akinek nincs pihenése a szakadatlan munkától, ki az, akinek nincs szórakozása, ki az, aki, ha megbetegszik, senki sem törődik vele, ki az, akinek orvosra, patikára pénze nincs? Ki az, aki télen fűtetlen oduban didereg családjával együtt?

A földműves-szegény!

Ki az, aki tetszése szerint szórakozhatik, nyáron fürdőhelyeken, télen a nagyvárosok csillogó termeiben? Ki az, aki puha selyemágyban alszik, télen pattogó tűz mellett kacag azon, hogy mások nyomorban vannak?

Az úr!

Ki az, akinek nincs joga arra sem, hogy panaszkodjék, mert börtönbe zárják?

A földműves-szegény!

Kinek áldozza életét a földműves-szegény, kinek gyümölcsözik véres verejtéke?

Az úrnak!

Igy kell-e ennek lenni?

Nem!

Minden hatalom a népé! Ti vagytok a nagy többség! Ha van a karotokban erő, egyetlen elhárítás kell s rombadól az úri világ!

Földműves-szegények! Tudtok-e akarni? Akarjátok-e, hogy tiétek legyen a jólét, a hatalom, a fény és a pompa?

Rajtatok áll! Aki bátor, az velem jöhet! Jelzavunk: Le az urakkal! Éljen a forradalom!

Azzal persze, hogy mindebből egy árva szó sem igaz, hogy a nagyhangú szólások szemenszedett

Marad nekem negyven korona. De, hát a lakásom, a mosónő? ... Marad nekem husz korona, mert hiszen mosatni, lakni, azután is csak kell! ... Mit adhatok oda havonta az ellopott zacskó megtérítéséhez? A felét: tíz koronát.

Tíz korona csak nekem is kell egy hónapra. Tehát majdnem két évig fizetem... és addig én tíz koronából éljek husz helyett. — havonta! ...

Ezek a gondolatok egy pillanat alatt cikáztak át agyamon, egyenes meghazudtolásul néhai való jó számtanprofesszoremnek, aki mindig azt állította felőlem, hogy annyit értek a mathezishez, mint: hajdú a harangöntéshez.

Kezem önkénytelenül a falnak csúfolt gerenda felé nyult: a zsoldos zacskó felé. Anélkül, hogy egyetlen kis zörrenés is hallatszott volna, a zacskót ingem nyilásán keresztül a kebelembe sülyesztettem.

Kálló nevetni kezdett:

— Mit nevélsz? — kérdém, miközben az izzadságot ingem ujjával a homlokomról letöröltem.

— Azt nevetem, hogy a hadnagy úr a zsoldos zacskót beletette az ingébe.

— Honnan tudod? — kérdém, nem minden meglepetés nélkül.

— Hiszen már mondtam, hadnagy úr, hogy én mindig a sötétben vigyáztam a felszememmel még olyankor is, mikor aludtam. Hát még, mikor mind a két szemem nyitva volt? Én a sötétben is úgy látok, mint nappal.

— A hadnagy úr — folytatta Kálló — attól fél, hogy én ellopom a zsoldot. Na, nagyon szégyenlem. Hiszen ha én azt akarnám, nem kellene nekem azt megvárni, míg a hadnagy úr el tetszik aludni. Van nekem egy fogásom (valószínűleg mutatta a sötétben a sajátján) itt: a gégen. Ha én azt a két ujjammal megintézem, akkor nincs az Istennek az az embere, aki még egyet mukkan. A Steinfeld zsidó akkora volt, mint egy hálvány, osztán csak így tettem neki a két ujjammal (valószínűleg megint mutatta a saját gégégén), osztán csak kettőt rúgott, osztán már meghött.

... Na, kellemes kis társaságot szereztem magamnak éjszakára.

Fütyülhetett már a Bóra, én azt nem hallottam, se

hazugságokat takarnak, nem törődik a demagóg, hallgatója pedig nem veszi észre, mert a hallottakat készpénznek veszi és nem gondolkodik felettük. Ő csak a saját szegénységét látja és érzi s azt hiszi, hogy mindenki jólétben tobzódik, aki nadrágot visel; nem látja be, hogy az élet nehézségeiből bizony mindenkinek bőségesen kijut, még annak is, akiről azt hisszük, hogy gondtalanul él. A földi javak megosztása sohasem volt egyenlő és nem is lesz az soha, amíg a földön — emberek élnek. Nem gondolja meg, hogy a forradalom csak pusztítani tud, de építeni nem, pusztítással és rombolással pedig senki sem segíthet sem a saját, sem a mások sorsán. Gabonát, állatot mindig a földművesnek kell termelnie és tenyésztenie éppen úgy, ahogy a munkásnak viszont iparcikkeket kell termelnie, az „úrnak“ pedig szellemi munkát végeznie. A természetnek ezen a rendjén semmiféle forradalommal nem lehet segíteni. Hazug népbolondító demagóg tehát az, aki azt állítja, hogy mindenkit egyformán gazdaggá, boldoggá és megelégedetté tud tenni, mert ha a gazdagok vagyona — mely termelésével egyébként az általános jólét emeléséhez is hozzájárul — millió és millió ember közt fel is osztanák, abból olyan kevés jutna egy emberre, hogy az megélhetését semmivel sem tenné könnyebbé. Éppen úgy kellene hivatásában azután is dolgoznia, úgy kellene nélkülöznie, mint azelőtt dolgozott és nélkülözött.

De hát a demagóg mindezekkel nem törődik.

nem éreztem, csak azon gondolkoztam: hogyan lehetne a hálótársamtól szépszerivel megszabadulni?

Természetesen gyávának nem volt szabad látszanom, hiszen örökre vége lett volna hadnagy tekintélyemnek. Sőt örülnöm kellett, hogy Kálló az ő két cigányszemével a homlokesontomon nem látott keresztül.

De talán még azon is keresztül látott, mert azt mondta nekem, hogy: *ne féljen én tőlem a hadnagy úr.*

Nem azért voltam hadnagy, hogy minden gondolkodás nélkül rá ne vágtam volna, hogy: nem is félek! — Lehet, hogy Kálló mosolygott a sötétben, én szerencsémre nem láttam. Azért mondom, hogy szerencsémre, mert így legalább azt képzelhettem, hogy hiszi, amit mondok.

Mosolygott-e, nem-e, nem tudom, de annyi bizonyos, hogy nem nagyon vette figyelembe bátor kijelentésemet, mert tovább folytatta:

— Én a hadnagy urat a világért se bántanám, se a pénzét el nem lopnám. De, ha a hadnagy úr parancsolná nekem, még a csillagokat is elhoznám az égről.

Hallottam is, nem is, amit Kálló beszélt, mert nekem csak az járt az eszemben, hogy őt valamilyen képen kitesselek. Képzetelem sokkal inkább úrrá lett rajtam, semhogy bízni tudtam volna őszinteségében. A zsoldos-zacskó... a montenegrói határ... no meg az a bizonyos fogás a gégen, — amit ő olyan kitűnően tud megintézeni, — járt csak az eszemben.

Nagy hebehurgyán azt találtam tőle kérdezni, hogy hát: hoznál nekem egy *báránny* is, ha én mondanám? (Vérbeli bosnyák eszme!)

— Hogyne hoznék, hadnagy úr! — A régi virtus ébredhetett fel benne, mert több szóra nem is várva, már is cibelődött felfelé.

Tudtam, hogy lent az ajtón őrség áll, ki nem bocsátják. De hiszen meg se merné próbálni, hogy eltávozzék. Inkább talán csak észrevette, hogy mégis jobban szeretné, ha már nem volna itt. Gondoltam, hogy szép eszemesen bemegy a legénységi szobába. Hiszen parancsot nem kapott, csak a kérdés volt feltéve.

(Folytatjuk.)

Bizonyos az, hogy mióta az emberek megtanulták irigyelni a gazdagok sorsát és átkozni a magukét, a társadalom veszélyben forog, mert a szegény embernek ezt az irigységét az izgatás, a bujtogatás, a demagógia mindenkor felhasználhatja arra, hogy maga mögé feldühödött vak tömegeket sorakoztasson, amelyek képesek arra, hogy évezredek művelődés eredményeit megsemmisítsék, hogy a romok között néhány banda legyen úrrá, amely a tömeget kielégíti azzal, hogy az aránylag kevés számú gazdag ember vagyonát a fosztogatók zsákmányává teszi. Mire a tömeg feleszmél, mire reájön, hogy rútul becsapták, már késő, mert korbács suhog a hátán s a felette úrrá vált banda könyörtelenül elveszi tőle a maga számára azt is, aminek elrablására egykor felbujtotta. Az ígéretekben nem lesz semmi, a nép továbbra is szegény marad, csak a vezetők tobzódhatnak jólétben és gazdagságban.

A demagógia modern megnyilvánulása többnyire titokban történik. Ez különösen az orosz szovjet módszere, amely a világ négy tája felé küldi szét busásan megfizetett ügynökeit, hogy a nép elégedetlenségét kihasználva, azt a fennálló kormány- és uralmi rendszer ellen felizgassák s ezáltal a fennálló rendet megdöntve, az orosz szovjet hűbéres államait létesítsék.

Ezek az ügynökök ma már nem annyira népgyűléseken szólalnak meg, hanem inkább befurakodnak egyes munkahelyekre, családokba, kaszárnyákba, egyesületekbe, egyenként toborozzák a fent ismertetett eszközökkel hűveiket, titkos szervezeteket létesítenek, amelyek sokszor egymásról sem tudnak, de amelyek mind egységes középponti felügyelet és irányítás alatt állanak, hogy adandó alkalommal általános felkelést szítsanak.

A modern állami életben a demagógiának

Képek Zajsek százados könyvéből: Helybenmaradás.

Ha a demagógok uszításai gyökeret vertek a nép szélesebb rétegeiben, az ebben rejlő veszély ellen küzdeni nehéz és kényes feladat.

Nehéz azért, mert a demagógiával szemben az értelem fegyverei többnyire hatástalanok. A demagóg ugyanis földi paradicsomot ígér a tömegnek, míg azok, akik a népnek a gazdasági szükségesség kényszerűsége által megszabott utakon való vezetésére vannak hivatva, nem tehetnek ilyen ígéretek. Kényes a küzdelem azért, mert az eszközök megválogatása a baj kiirtására sokszor nagy tapasztalatot, műveltséget, nem közönséges tapintatot igényelnek s a nép lelki tulajdonságainak tüzetes ismeretét is feltételezik. Ugyanazon esetben más körülmények között más eszközök fognak hatásosaknak bizonyulni.

A közbiztonsági szerveknek tehát a demagógiával szemben első feladatuk az éberség, hogy a demagóg munkája csirájában legyen elfojtható.

mindennél veszedelmesebb eszköze lehet a sajtó. A sajtótermék elterjedő lehetősége szinte korlátlan. A népgyűlések demagógja csak korlátolt számú hallgatóra hathat, a titkos demagóg bujkálása is csak fokozatosan juthat el nagyszámú ember megfertőzéséig amellet, hogy nehézkes és kockázatos ez a tevékenység. Az ujság, a röpirat, a röplő ív, a kiáltvány azonban ugyanegy időben százezrek olvasmánya lehet.

A titokban terjesztett sajtótermékek ellenőrzése nehéz, de a nyíltan működő sajtodemagógiáé sem könnyű. A nyílt sajtóizgatás ugyanis többnyire a fennálló sajtóellenőrzés kijátszása végett bujkolt formában jelenik meg s lassankint akarja a mérget olvasói lelkébe belopni.

A Büntetőtörvénykönyvnek a felségsértésre, a király-, illetve kormányzósértésre, a lázadásra, az izgatásra és lázításra, valamint az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló törvény-

nek, különösen a bolsevista aknamunka megakadályozására vonatkozó rendelkezései módot nyujtának a csendőrnek is arra, hogy a legkisebb gyanu esetén is körmére koppantson a demagógnak, aki mindnyájunk nyugalma, minden polgárosult állam alapját, a rendet és szabadságot veszélyezteti. Jól meg kell jegyezni, hogy a demagóg, amint a fentebbiekből láthattuk, jelentőségében sokkal veszélyesebb büntettes lehet, mint a legvérlázítóbb rablógyilkosság elkövetője. Ezért méltán elvárja mindenki a magyar csendőrtől, hogy ezekkel a felforgató elemekkel szemben feladata magaslatára emelkedve, teszi meg kötelességét: hiven, becsülettel és vitézül!

A negyedszázados Zeppelin.

Irta: **UDVARY JENŐ** ny. főhadnagy.

(Befejező közlemény.)

Az utasok közül 15 meghalt, 19 megsebesült, a többi baj nélkül megmenekült. A léghajó parancsnoka, *Landsdowne*, továbbá *Hancock* tengerészkapitány, *Lawrence* és *Allen* hadnagyok, egy mérnök és két gépész is a halottak között voltak.

A katasztrófa, a rendelkezésre álló adatok szerint, főleg három okra vezethető vissza: a meteorológiai szervezet tökéletlen működésére, a héliummal való takarékoskodásra és a szakértelem hiányosságára.

Budapest és Bécs között csak a legritkább esetben szoktak tornádók keletkezni. A két város között közlekedő repülőgépek még sem indulnak el sohasem addig, amíg a másik végállomásra, továbbá a közbeeső megfigyelő-állomásokról be nem érkeznek a legfrissebb időjelentések. A megbízható meteorológia szolgálat épp oly fontos kisegítő része a légi közlekedésnek, mint az őrszolgálat a

vasúti közlekedésben, ahol a vonatvezető szinte pereről-percre értesül róla, hogy a pálya szabadon van-e előtte. Ha a Shenandoah-t rádió útján már előre értesítették volna a ohioi viharról, még idejekorán kikerülhette volna a katasztrófát, de ez a közlés a léghajó egyik megmenekült tisztjének közlése szerint nem történt meg.

A másik ok, amelynek alapján *Heinen*, német léghajóvezető, a legsúlyosabb vádakkal illeti a tengerészeti minisztériumot (Wilbur tengerészeti miniszter valószínűleg lemondásra kényszerül a katasztrófa miatt) abban áll, hogy takarékosági okokból a hélium-tömlők 18 biztosító-szelepe közül nyolcat leszereltek.

Ennek magyarázataképpen tudni kell, hogy a léghajó gáznyomásának a külső légnyomással mindig egyensúlyban kell lennie. Hirtelen emelkedéskor ez az egyensúly megváltozik. Magasabb rétegben ugyanis ritkább a levegő. Ilyenkor tehát a gáznyomás a léghajón belül nagyobb, mint a levegőnyomása. Ha ez a nyomáskülönbség hirtelen lép fel, a gáztartó burkok szétpattanhatnak. Hogy ez elkerülhető legyen, erre valók a biztosító-szelepek. Minthogy pedig a Shenandoah-on a szelepeknek csaknem a felét leszerelték, a léghajó valószínűleg nem bírta ki a 2000 m.-es magasságkülönbséggel együttjáró nyomáskülönbséget és minden bizonytalansággal ez idézte elő a katasztrófát.

A héliummal való takarékoskodásra az adott okot, hogy hélium csak korlátozott mennyiségben áll rendelkezésre s annak előállítására a Shenandoah megtöltésénél horribilis összegbe — 370.000 dollárba — került.* Igaz, hogy azóta jóval olcsóbbodtak az előállítási költségek, de még így is óriási összegbe kerül egy hasonló befogadóképességű léghajó megtöltése és hónapokig tart, amíg ily nagy-

* Az *Aeronautical Digest* c. szaklap közlése alapján.

Képek Zajések százados könyvéből: Figyelő eb a rajvonal előtt.

Képek Zajsek százados könyvéből: Egészségügyi eb.

mennyiségű héliumot a földgázforrásokból kitermelnek.

A megfelelő tapasztalat hiánya valószínűleg szintén egyike volt a katasztrófát előidéző okoknak, mert jellemző, hogy ahol csak az utóbbi időben valamelyik zeppelinnel baj történt, ott nem németek, hanem franciák, angolok vagy amerikaiak vezették a léghajót.

Akárhogy történt is azonban a dolog, nem valószínű, hogy ez a katasztrófa az amerikai léghajók leszerelésére vezetne. Coolidge elnök azon a nézetben van, hogy az elpusztult léghajó helyett másikat kell építtetni éppúgy, mint az elpusztult cirkálókat vagy csatahajókat helyett is újakat építtetnek. Baleset mindenütt történik. A tengeri közlekedésben éppen úgy, mint a szárazföldi forgalomban. Furcsa lett volna, ha a „Titanic” katasztrófája miatt a tengeri hajózást beszüntették volna annak idején, vagy az is különös lenne, ha egy-egy nagyobb vasúti baleset az utasokat oly tekintetben befolyásolná, hogy vonat helyett ekhós szekérre üljenek.

Az Egyesült-Államok kormányának a zeppelinek építésére irányuló terve valószínűleg nem annyira békés légiforgalmi szándékaival függ össze, mint inkább *Japán ellen irányul*. A németek a háború alatt tanúságot tettek róla, hogy ha a légvédelmi tüzéség és a vadászpilóta gépek mai fejlettsége mellett súlyos kockázattal is jár a zeppelineknek egyes városok ellen intézhető légitámadása, ezzel szemben a tengeri harcban, mint felderítő és bombavető szervek igen jó szolgálatokat tehetnek.

Spanyolországban és Angliában szintén tervbe vették közlekedési és katonai célra szolgáló léghajóóriások építését. A spanyolok Dél-Amerika és Spanyolország között akarnak léghajójáratokat be-

rendezni. A terv keresztülvitelére egy tanulmányi társaság alakult, amely szintén a Zeppelin-művekkel lépett érintkezésbe. Velük szerződést is kötött, amelynek értelmében a gyár a társaságnak kizárólagossági jogot biztosít a Dél-Amerika és Európa közötti légi járatoknak zeppelinekkel való lebonyolítására. Andaluziában alkalmas leszállóhelyek felkutatásával Scherz német léghajóvezetőt bízták meg s Argentínában szintén lépéseket tettek alkalmas léghajókikötő kiválasztására.

Egyelőre két léghajókikötőt szándékoznak építeni: az egyiket Sevillában, a másikat Buenos Airesben. Az előbbiben három, az utóbbiban két léghajócsarnok lesz. A Kanári-szigeteken és az argentinai Cordobában azonkívül egy-egy szükségbeli kikötőt akarnak berendezni. Egyelőre négy forgalmi- és egy iskola-léghajó építését vették tervbe. A forgalmi hajókat a „Z. R. III.” méreteinek majdnem a kétszeresére tervezik (köbtartalmuk 135.000 m³, hosszuk 250 m., átmérőjük 33-8 m.) és kilenc 400 lóerős motort szándékoznak építeni rájuk.

Az angolok ezzel egyidőben egy százszemélyes léghajó építését tervezik, amellyel London és India között akarnak rendszeres légiforgalmat berendezni. Körülbelül két év fog eltelni, amíg a hatalmas alkotmány elkészül. Mielőtt a léghajó elkészítéséhez hozzáfogtak volna, az „R-33” nevű, Angliában készült zeppelinnel akartak néhány kísérletet végezni. Az „R-33” azonban éppúgy járt, mint az amerikai „Shenandoah” másfél esztendővel ezelőtt. A pulhami léghajókikötőben a szélvész letépte az árbóccáról s a rajta lévő esekély számú őrsemélyzetnek csak a legnagyobb nehézségek árán sikerült az elszabadult csikót újra jászolához kötni.

Ami a zeppelinek szerkezetét illeti, ez nagy vonásokban a következőkben foglalható össze.

A léghajó három főalkotórészből áll: a szivarformájú — vagy helyesebben vízseppalakú — léghajótestből, a reá szerelt gondolából és a test hátsó felületén található egyensúlyozó, illetve kormányfelületekből.

A léghajó tulajdonképpeni teste, amely óriási méreteivel oly impozáns külsőt kölcsönöz neki, a gáz befogadására készült. A zeppelinek az úgynevezett „merev-típusú“ léghajók osztályához tartoznak, amelyek nevüket onnan kapták, hogy a gázt befogadó burkolatot egy szilárd — gyűrűkből és főtartókból álló — szerkezet feszíti ki. Ez a szilárd szerkezet, amely nem egyéb, mint a léghajó testének váza, a legújabb zeppelineknél alumíniumból készült. A vízseppszerű formát, amely a halak alakjára is emlékeztet, a legkedvezőbb légellenállás elérése céljából választották. A szilárd vázban óriási gáztömlők vannak a gyűrűk által elválasztott rekeszekben. Ezekben van a levegőnél jóval könnyebb hidrogén, illetve újabban a hélium. A gáztömlők hétszeres rétegű marhabél-hártyából valók, amelyek firneisszel vannak impregnálva. Ez az anyag jóval könnyebb és tartósabb, mint a gummi. A tömlőket vékony hártyaszerű háló veszi körül. Az alumíniumvázat kívülről cellonozott vászon takarja. A vászon alumínium-festékkel ezüstszínűre van festve és símára csiszolva egyrészt a súrlódás csökkentésére, másrészt pedig azért, hogy vízmentes legyen és a napsugarakat, amelyek a gáz felmelegedését idézhetik elő, a lehetőség szerint visszaverje.

A léghajó testében lépcsők és folyosók vannak az egyes cellák között, ahol kényelmesen lehet közlekedni keresztül-kasul. Ezenkívül a legénység kabinjai is itt vannak elhelyezve, nemkülönben a benzín-, az olaj- és a víztartályok. A régebben alkal-

mazott homokballasztok helyett ma már kizárólag vízballasztot használnak. Tehát ha a léghajó hirtelen emelkedni akar, akkor nem homokzsákokat, hanem vizet bocsájtanak le belőle.

A léghajótestnek az alsó részén vannak az utasok befogadására készült kabinok elhelyezve. Ezek a legmodernebb kényelemmel berendezett valószínűleg szalónkocsik, ahol nemsokára már táncolni is lehet. Az utasfülkéhez esatlakozik a villamos konyha, a fürdőszoba, valamint a különböző műszerekkel és térképekkel felszerelt kormányoskabin is. A világítás villamossággal történik, amelynek áramát külön kis dinamók állítják elő. Természetesen rádióval is fel vannak szerelve a mai zeppelinek s így az utasok a földdel állandóan érintkezésben lehetnek.

A motorok gondolái a légsavarokkal együtt szintén a léghajótest alsó felületén foglalnak helyet. A motorgondolákhoz a léghajótestből hágcsók vezetnek, hogy a legénység zavartalanul megközelíthesse őket menet közben is.

A léghajó testének hátulsó részén függélyes és vízszintes irányban elhelyezett felületeket találunk. Ezek a léghajó egyensúlyi helyzetének könnyebb megőrzésére valók. E felületek végén vannak a mozgatható kormányfelületek az irányváltoztatás lehetővé tételére. A magassági irányváltoztatás csak bizonyos határig lehetséges a magassági kormányfelülettel, azontúl gáz-, illetve ballaszt-kibocsájtás válik szükségessé.

A léghajónak egyik legnagyobb ellensége a tűzveszély. A léghajó testét megtöltő hidrogén ugyanis, amely a levegőnél jóval könnyebb lévén, a felemelkedést lehetővé teszi, levegővel keveredve rendkívül robbanékony. Egyetlen szikra elegendő

Képek Zajcsek százados könyvéből: Az eb több egyforma tárgy közül kiválasztja azt, amely az általa vett szimatnak megfelel.

Képek Zajcsek százados könyvéből: Az „állítás“ gyakorlása.

arra, hogy az egész monstrumot lángba borítsa. A hidrogénnek a héliummal való helyettesítése ezt a problémát gyökeresen megoldaná, — ha megfelelő héliummennyiség a világ rendelkezésére állana.

Egyelőre azonban csak az Egyesült-Államokban találtak nagyobb mennyiségű héliumot egyes földgázforrásokban, ahonnan ma egy köbméter héliumot tíz centért tudnak előállítani. A levegő is tartalmaz ugyan héliumot, de rendkívül kicsiny mennyiségben, amennyiben tíz hektoliter levegőben mindössze egy köbcéntiméter hélium található s így a levegőből való előállítása még költségesebb volna, mint a földgázból.

A héliumnak az a nagy előnye van a hidrogénnel szemben, hogy éghetetlen és a tömlők hártáján keresztül lassabban szivárog keresztül, kevesebb szökik el belőle, mint a hidrogénből. Az amerikai földgázforrásokból kitermelhető héliummennyiség azonban annyira korlátozott, hogy az amerikai léghajók töltésére sem elegendő s így egyelőre szó sem lehet arról, hogy a hélium a léghajózásból teljesen kiszoríthassa a hidrogént.

A hidrogén pótlására a héliumon kívül egy „currénium“-nak nevezett gázkeverékkel is folytattak kísérleteket Kaliforniában. A róla szóló jelentések az új gázt meglehetősen felmagasztalták, azonban közelebbi pozitív eredmények mindaddig ismeretlenek.

*

A zeppelinek huszonötéztendős multja érdekes és jellemző hajtása annak a nagy törzsnek, amelyből a huszadik század első negyedének története kisarjadzott. A zeppelinek multjából épp úgy vizsatükröződik az utolsó huszonöt éztendő világlörténelme, mint ahogy egy cseppnyi tengervízben benne foglaltatik az Óceán minden alkotó része.

Az öreg Zeppelin gróf hajlíthatatlan akaraterejében, amellyel a merev típusú léghajók rendszerét évek hosszú sorának kudarcai és sikertelensége ellenére is megteremtette, megható erővel nyilvánul meg a német kitartás, amely e nagyrahivatott nemzet alkotó munkáját mindenkor jellemezte. A háború első zeppelinjeinek vakmerő támadásai London, Páris és Anglia keleti partjai ellen ama nagyhorderejű meglepetések sorát nyitották meg, amelyek az antant hadvezetőségének később is sok fejtörést és nyugtalan éjszakát okoztak. A zeppelinek későbbi bravúrjai a német hadsereg bámulatos teljesítményeire emlékeztetnek. Az összeomlás szomorú képeivel együtt szintén felvonulnak a zeppelinek. Antant-parancsra széttördelt darabjaik a német hatalom pillanatnyi szétomlását jelképezik, — de csak ideig-óráig. Mert alig múlik el két-három esztendő s Friedrichshafenben a lerombolásra ítélt Zeppelin-művek kapui újra feltáruznak, a régi szerszámok újra munkához látnak és a halálos betegségéből lábadozni kezdő Germániának szímbólumaképpen megszületik az új zeppelin. A „Z. R. III.“ az egész világ lázas érdeklődésének közepette szárnyra kél s mintha feltámadna benne mind a százhuszonöt elődjének győzelmes szelleme, szerencsés amerikai útjával többet használ Németországnak, mint valamennyi diplomatája együttvéve.

Kötelessége az ifjúnak: tisztelni az idősebbeket s közülük kiválasztani a legjobbakat és leg-tisztesebbeket, kiknek tanácsára és tekintélyére támaszkodják. A zsengekor tapasztalatlanságát támogassa és vezérelje az öregek eszélyessége.

Cicero.

A csendőrkutyatelep.

Gödöllő és Isaszeg között, a földművelésügyi miniszter által e célra átengedett területen, egy kis erdő közepén van a csendőrség egy újabb keletű intézménye: a csendőrkutyatelep.

Külföldön — főleg Németországban — már évtizedekkel ezelőtt rájöttek, hogy az ebnek olyan jellegzetes képességei és tulajdonságai vannak, amelyeket, különösen a közbiztonsági szolgálatban, nagyszerűen lehet értékesíteni. Az eb kiváló szaglóérzéke, gyorsasága, bátorsága, tanulékonyasága, mindenekelőtt azonban az emberhez való közmondásos hűsége és ragaszkodása mind olyan tulajdonságok, amelyek az ember, de főleg a közbiztonsági és nyomozó közegek szempontjából kiváló értékkel bírnak.

Nálunk, a magyar csendőrségnél, az ebet a közbiztonsági szolgálatban a háború előtt intézményesen egyáltalában nem alkalmazták, csak az eb egyes barátai — így elsősorban Havranek János őrnagy, kit e téren úttörőnek is tekinthetünk — foglalkoztak vele

A csendőrségi szolgálatban tág tere van az eb alkalmazásának. Nyomozásnál a tettes nyomonüldözésére, elrejtett bűnjelek felkutatására, fogolyőrzésnél a fogoly vagy egyes tárgyak őrzésére, megszökö fogoly üldözésére és lefogására, leszállásnál figyelésre, a csendőr elleni támadásnál a csendőr személyes védelmére, járőrszolgálatban sürgős jelentéseknek az őrsre való hazavitelére, sőt bizonyos körülmények között még a laktanya őrzésére is egyaránt kiválóan felhasználható. Bizonyos, hogy a csendőr ebben hűséges, ragaszkodó és minden tekintetben feltétlenül megbízható barátja talál.

Ámbár az eb használhatósága és alkalmazása annak ösztönös tulajdonságain alapszik, mégis természetes, hogy a csendőr ebének idomításra, a csendőrnek pedig az idomításhoz bizonyos szakismeretre van szüksége. Azt az ebet, amellyel nem foglalkoznak, közbiztonsági szolgálatban egyáltalán nem lehet alkalmazni, de viszont a legjobban idomított eb is hamarosan használhatatlanná válik a hozzá nem értő ember kezében. A szükséges ismereteket kellő szorgalom és érdeklődés

Képek Zajcsek százados könyvéből: Az eb a vezetőjét megtámadni készülő idegent lefogja.

inkább kedvtelésből, mint szolgálatilag. A monarchia csendőrségei közül az ebet csak a Bosznia-hercegovinai csendőrség és később a háború alatt egyes megszállott területek csendőrsége — főleg Albániában — alkalmazta kiváló eredménnyel.

Az ebnek immár világszerte elismert és méltányolt használhatósága, de főleg a lefolyt háborúban szerzett tapasztalatok felsőbbégünket arra indították, hogy az ebet kísérletképpen a magyar csendőrség szolgálatába is bevezessék. Egyelőre természetesen csak kísérletről lehet szó, mert az ebtenyésztés és idomítás nagyarányú kifejlesztéséhez szükséges anyagi eszközökkel az állam nem rendelkezik s így a cél most még csak az, hogy a csendőrség tagjaival az ebet megismertessék, megszerettessék s minél több olyan lelkes barátot szerezzenek neki, akik nem annyira szolgálati kényszerből, mint inkább értékének és használhatóságának felismerésén alapuló ambícióból foglalkoznak vele. Az eddigi tapasztalatok azt igazolják, hogy ez a törekvés testületünk tagjainál máris teljes megértésre talált, mert aránylag nagy azoknak a csendőröknek a száma, akik részint a kincstártól, részint magánúton szerzett ebükkel a legnagyobb szeretettel foglalkoznak és azt a közbiztonsági szolgálatban is alkalmazzák.

mellett akármelyik csendőr aránylag hamar és könnyen elsajátíthatja, inkább csak türelem és kitartás kérdése, hogy használható ebet tud-e nevelni magának. Példaképpen említhetjük Kutasi Károly 2. oszt. tiszthelyettes, tatabányai őrsparancsnokot, aki maga idomította ebével országos versenyeken egy év alatt három díjat nyert.

A csendőrségi szolgálati ebek tenyésztése és idomítása, valamint a csendőrség tagjainak az idomításban és az ebek alkalmazásában való kiképzése képezik a csendőrkutyatelep feladatát. A telep parancsnoka Zajcsek Alfonz százados, aki az ebtenyésztés és idomítás terén országos szaktekintély s aki nagy tudását és még nagyobb szorgalmát igaz lelkesedéssel szenteli az ügy és a csendőrség szolgálatának. Helyettese Perényi Géza százados, aki alapos kiképzés végett egy év előtt lett a telepre vezényelve s parancsnokát nehéz feladatában odaadóan támogatja.

A telepen levő 70–80 kutya már messziről hangos csaholással fogadja a közeledő idegent, alapos gondokat okozva az ember nadrágját és lábaszárát illetőleg. Közelebb érve azonban már bátorságot nyer a látogató, nem azért, mert „amelyik kutya ugat, az nem harap” (ez a közmondás különben a kutyatelepen érvénytelen),

Kepek a m. kir. csendőr-kutyatelepről: 1. A kutyaketrecek (ü. n. „Kennel”-ek). Baloldalt Kutasi tiszthelyettes három díjat nyert Zsoli nevű ebével. 2. Így nem olyan fárasztó az út. 3. Lovas járőr ebekkel. 4. Kerékpáros raj ebekkel. 5. Így szoktatják az ebeket a fegyverfogások zörejéhez. 6. Zajések Alfons százados a kutyatelep parancsnoka. 7. Az eb szimatot vesz a bűncselekmény színhelyén. 8. Mászás deszkapalánkon át.

hanem, mert a veszedelmes állatok szép, egyforma fehér ketrecekbe, „kennel”-ekbe vannak bezárva s az embert a kapunál csak egy-két „szelid” kölyök fogadja barátságos, virgona ugrádozással.

A parancsnokság, a telep személyzete, a tanfolyamon levő legénység, a konyhák, istállók, raktár stb. mind barakkokban szükség szerűen vannak elhelyezve, mert a kinstárnak egyrészt a telep kísérleti volta, másrészt pedig az anyagi eszközök hiánya miatt még nincs módjában állandó épületeket építtetni számára. Az anyagi eszközök hiánya különben a felszerelés terén is érezhető, de mindezek dacára az egész telep igen kellemes benyomást tesz a belépőre, hófehérre meszelt kerítésével, barakkjaival és kenneleivel, parkszerűen gondozott utáival és pázsitjaival.

Jelenleg egy harmincöt főnyi, három hónapos tanfolyam van a telepen, amely október 20-án fog vizsgázni. A jelentkezők száma annak idején meghaladta a háromszázat, de férőhely hiányában harmincöt csendőrnél többet nem lehetett bevezényelni. A csendőrök legnagyobb része kinstári kutyával van ellátva, de vannak néhányan, akik saját kutyájukkal vonultak be.

Végignéztünk egy kivonulást. A kivonulást elrendelő hangos parancsot az ebek élénk ugrádozással és vig csaholással fogadják, ha rajtuk állana, egész nap „kivonulnának”. Nagyon szeretik a foglalkozást. Vidám felugrással és hatalmas kutyacsókkal üdvözli mindenik az érte jövő gazdáját, a kenneleik megnyílnak s az előttiük levő térségen gyülekeznek a csendőrök pórázon vezetett ebeikkel.

A „Sorakozó” vezényszóra hirtelen mélységes csend lesz, ember és kutya sietve igyekszik helyét a szakaszban elfoglalni. A már kialakult szakaszban a csendőrök „vigyázz”-ban állanak, az ebek pedig balfelől szintén „vigyázz”-ban ülnek. Így van előírva. A „Pihenj!” vezényszóra valamennyi eb egyszerre lefekszik (hiszen van is valami benne, hogy ez az igazi pihenés), hogy az újbóli „Vigyázz!” vezényszóra minden külön mozgás nélkül villámgyorsan újra felüljenek. Egymással szemben azonban már nem ilyen fegyelmезettek. A balszárnynon hirtelen riadalom támad: két kutya egy szempillantás alatt összeveszett s máris egymás bundáját tépik meglehetősen kevés kimélettel. Helycsere következik, a két csendőr egymástól távolabb helyezkedik el, mert „baragban” levő ebeket nem szabad a szakaszban egymás mellé sorakoztatni.

A kerékpárosok a balszárnynon külön sorakoznak. Ember és kutya által precízen végrehajtott fordulatok után az osztag elindul a közeli gyakorlótérre.

A gyakorlótéren a szakasz „nagy kör”-re oszlik fel, amelyen mindenekelőtt az úgynevezett fegyelmi gyakorlatok következnek. Állás, leülés, lefekvés, „lábnaál” (szoroson a vezető ballába mellett, azzal egy vonalban), menetelés, bangadás (ugatás) mind pontosan, parancsszóra megy. Fegyelmi gyakorlat a „helybenmaradás” is, mikor a földre lefektetett ebektől vezetői eltávoloznak s az ebeknek mindaddig helyben kell maradniok, míg vezetőik vissza nem térnek vagy engedélyt nem adnak az eltávolozásra. „Lábhöz!” vezényszóra a szabadon mozgó eb vezetőjéhez fut, „Előre!” vezényszóra a vezető által jelzett irányba előreszalad. „Fogd!” és „Ereszd!” vezényszóra mindenféle tárgyat a szájába vesz és azt mindaddig tartja, míg azt vezetője tőle elveszi. „Hozd!” vezényszóra a megfogott tárgyat vezetője után viszi, mindezt bámulatos készséggel és lelkiismeretességgel.

Most a fegyelmi gyakorlatok második része következik, amelyeket talán inkább „bátorsági gyakorlatok”-nak nevezhetnénk.

Ilyen gyakorlat mindenekelőtt az ugrás és a mászás. Hogy ez mennyire nem kis teljesítmény, azt a laikus leginkább megítélheti a gyakorlat előírásából, amely szerint: „Az eb „Hopp!” vezényszóra az akadályon átugrik, illetve mászik és a túlsó oldalon megfordulva, a szükséges nekifutamóddal visszaugrik, majd futva a vezető mellé *alapállásba* jön”. És megy, mint a karikaesapás. Hihetetlenül magas akadályokon könnyű szerrel ugranak és másznak át már néhány heti idomítás után, szinte szemmel láthatólag versenyezve egymással. Persze a kutyavilágnak is megvannak a maga akrobatái, amelyek valósággal mutatványoszerű gyakorlatokat produkálnak. Nagyokat nyekkenve esnek vissza egy-egy nem sikerült mutatvány után, ami azonban egyáltalában nem gátolja őket

abban, hogy azzal minden biztatás nélkül újra és újra megpróbálkozzanak, míg végre mégis csak sikerül.

A kutya a botot általában igen respektálja. Nos, itt erről is leszoktatják. Úgyes, pszichológiai alapon előírt gyakorlatokkal a bot iránti félelmet teljesen eloszlatják bennük; a biztos védekező eszköznek tartott dorong egyáltalában nem imponál, sőt az ebeket annál kiméletlenebb támadásra ingerli. Olyan — bocsánat a hasonlatért — macskaügyességgel férköznek hozzá a bottal hadonászó ellenfélhez, hogy mire az észreveszi magát és suhintani próbál, már a földön is fekszik és kétségbeesetten rimánkodik kegyelemért.

Gyakorlat közben hirtelen lövöldözés kerekedik s a puskák csattogásába váratlanul belevág egy kézi-gránát hatalmas dőreje. Elrejtett csendőrök lövöldöznek, hogy az ebeket a lövés zajához szoktassák. A hirtelenül támadt harci zajra az ebek felfigyelnek s élénk érdeklődéssel, de a félelem legcsekélyebb jele nélkül fordulnak a lövések irányába, csendben, szabályszerűen. Most az előnyomulás következik: hatalmas lendülettel rohamezzák meg a lövöldözőket, akik erre hanyathomlok elmenekülnek, ami szintén a gyakorlat-hoz tartozik.

A hirtelen fény iránti közömbösségre éjjeli gyakorlatokon szoktatják az ebeket, eleinte csak hirtelen meggyújtott gyufákkal, majd kézi villanylámpákkal, végül vakító fényt árasztó magnéziumpor hirtelen meggyújtásával.

Mindezek a gyakorlatok csak „fegyelmi gyakorlatok”, amelyek csupán a tulajdonképpeni idomítást készítik elő és nem céloznak egyebet, mint az eb engedelmességének biztosítását és bátorságának növelését. Közepesen tanulékony ebeknél a fegyelmi gyakorlatok 6–8 hetet vesznek igénybe. Azután következik az *előzetes kiképzés*.

Az előzetes kiképzés legfontosabb része az ú. n. „ormunka”, vagyis az eb beidomítása arra, hogy természetes szaglőérzékét egy bizonyos, a vezető által megjelölt cél szolgálatába állítsa. „Szimat!” vezényszóra az eb a vezető által megjelölt tárgyon vagy helyen „szimatot vesz”, azaz azt körülszaglássza. „Szimat, keresd!” vezényszóra pedig az ugyanazon szaggal bíró nyomon halad mindaddig, amíg annak végére ér vagy amíg annak okozóját megtalálja, amit azután csaholással jelez. Ezt a gyakorlatot — amely a nyomozás szempontjából a legfontosabbak egyike — eleinte többnyire éjjel gyakorolják, hogy az eb ne a szemével keressen, hanem kénytelen legyen „az orra után menni”. Bámulatosan finom szaglőérzékükre vall, hogy már aránylag rövid idomítás után is a legkomplikáltabb feladatokat könnyű szerrel oldják meg: elrejtett, sőt elásott tárgyakat, elrejtőzött egyéneket sokszor még kilométerekre is megtalálnak, több, egymás mellé helyezett egyforma tárgy közül a nyomnak megfelelőt azonnal kikeresik, sőt tíz-húsz egymás mellé állított ember közül is pillanatok alatt kikeresik azt, aki az általuk követett nyomot okozta.

Ezzel párhuzamosan történik az őrző- és védőszolgálatban való kiképzés is. Jaj annak, aki egy jó kutya őrzetére bízott tárgvhöz vagy a vezetőhöz hozzá merészel nyúlni, de bádorgból készíttessen magának nadrágot az is, aki egy kutya őrzetéből szökni akar. Az őrszolgálati kötelességsértés itt ismeretlen fogalom, ellenőrzésre sincsen szükség. Ebbe kapcsolódik a jelentő- és küldönyszolgálatban való kiképzés is, amelyre az eb gyorsaságánál fogva különösen alkalmas. Egy kilométert az eb hosszabb távolságra 3–4 perc alatt tesz meg. Notórius verekedőket persze szájkosárral kell ellátni, nehogy útközben a virtus felülkerekedjen s a „küldön” egy jó, kiadós verekedés kedvéért útját félbeszakítsa.

Mikor azután az eb mindezekkel tisztában van és kellő fegyelmезettségre tett szert, kezdetét veszi a közbiztonsági szolgálatban való tulajdonképpeni kiképzés,

Emberi korlátoltságunknál fogva mindenható tehetsége senkinek sincs. Egyik ebben, másik másban erős és hogy mire van erőnk, azt kitudni legnehezebb feladatunk közé tartozik.

Greguss Agost.

Az egyetemi ifjúság október 6-án a Szabadság-téren zászlót hajt az irredenta szobrok előtt.

az úgynevezett szakkiképzés. Ide tartozik az egyes speciális szolgálatokban való *részletes* kiképzés, úgymint a vezető megvédése, egyes, megjelölt személyek üldözése, lefogása, a figyelés lesállások alkalmával, a felderítés járőrszolgálatok alkalmával, a terep átkutatása (fűrészés), tárgyak és foglyok őrzése, elveszett tárgyak keresése és a „nyomozás”. A szakkiképzés „tantárgyai” tehát nagyjában véve ugyanazok, mint az előzetes kiképzéséi azzal a különbséggel, hogy azokat ezúttal teljes alapossággal és a legapróbb részletekre is kiterjedő gondossággal gyakorolják, míg az előzetes kiképzés célja inkább csak az, hogy az ebben szunnyadó hajlamokat felébressze, azt a vezető iránti engedelmességre és a vezényszavak azonnali végrehajtására szoktassa. A kivitel módjának tökéletesítése már a szakkiképzés feladata.

Egy néhány, a közbiztonsági gyakorlati szolgálat köréből vett és gyönyörűen megoldott feltevés bebizonyította, hogy a szakkiképzés is a lehető legalaposabb és hogy a négy lábú hallgatóknak egyáltalában nincs okuk „drukkolni” az innár veszedelmesen közeledő vizsga napjától és a vizsgabizottság szigorjától.

Elképzelhető, hogy a vezetőnek a kiképzés alatt nagy türelemre, a kutya iránti szeretetre és természetadta fogyatékosai és ösztönei iránti elnézésre, de emellett kellő energiára is szüksége van (a fegyelmi fenyegetés bizony az engedetlen kutyának is kijár), de fáradságáért bőségesen kárpótolja a napról-napra elért eredmény, a szorgalmas tanítvány szinte rohamos előhaladása és az a tudat, hogy fáradozásának minden hasznát és előnyét elsősorban önmaga fogja élvezni.

Külön említést, jobban mondva, méltánylást érdemel az úgynevezett „segítő személy”, aki arra való, hogy az ebek a személyek ellen irányuló különböző gyakorlatokat rajta gyakorolják. Habár a segítőszemély külön e célra készült, alaposan kipárnázott ruházattal van ellátva, szolgálata mégis különös szak-képzettséget és főleg — hidegvért igényel, mert bizony még kipárnázott nadrágban is égnek áll az ember hajaszála, ha egy olyan felbőszített kutyával kell hadakoznia, amelynek egyetlen vágya, hogy az illetőt abból

a nadrágból valahogy kihámozza. A segítőszemélynek az ebet folytonosan figyelnie kell, hogy — annak viselkedése szerint — alkalmas pillanatban támadjon, megfutamodjék, üssön, ijesszen, szóval olyan magatartást tanúsítson, amelyet a kiképzés érdeke éppen megkíván.

Már jó délfelé járt az idő, mikor a kerékpáros és lovasesendőrök által bemutatott egynéhány külön gyakorlattal véget ért a foglalkozás s a szakasz egy feszes díszmenet után víg nótaszóval bevonult. Három-négy élelmesebb eb szempillantás alatt kerékpáron ülő vezetője hátán termett, gondolván, hogy kutyagolnak ők úgyszólván, hadd legyenek már egyszer ők is „utasok”.

Bevonulás után jött az ebédkiosztás. A kutyakonyhából kiáradó inyesiklandozó illat nem sokáig várakoztatta az alaposan kifáradt és megéhezett kutyatársaságot, mert máris hozták hatalmas kondérban a jó — tejbefőtt rizst. Erre az ebédre maguk az ebek sem mondhatták, hogy — kutyának való.

Mert azt tessék egyszersmindkorra megjegyezni, hogy az eb vagy kutya nem mindegy, mert az egyik eb, a másik kutya. Nagy különbség ez! A tanult, képzett, használható eb, az eb; a mihaszna, naplopó, ölben tartott, elkényeztetett kutya — az kutya. Esetleges következmények elkerülése végett kijelentjük tehát, hogy ha az eddigiekben valahol mégis kutyát irtunk volna, úgy ezt minden sértő szándék nélkül cselekedtük.

Egyébként a látottak után meg vagyunk róla győződve hogy az eb a mi viszonyaink mellett és a mi szolgálatunkban is éppen úgy be fog válni, mint ahogy máshol bevált. Bajtársainknak a legmelegebben ajánljuk az ebbel való foglalkozást, ki-ki maga fog rájönni, hogy az eredmény megéri az aránylag nem nagy és inkább szórakozásszerű fáradságot.

ps.

Ami erkölestelen, sohasem hasznos, még akkor sem, ha általa eléred, amit hasznosnak tartasz. Már magában abban a véleményben, hogy ami erkölestelen, hasznos lehetne, nagy szerencsétlenség rejlik
Cicero.

A bűnözés mint társadalmi kérdés.

Irta: dr. KRANTZ DEZSŐ hadbíróőrnagy.

A társadalom, ellentétben a bűnözők világával, nyugodt életviszonyokat, békés állapotokat akaró altruisztikus világnézetű szervezet, mely a maga kikényszerítő erejével igyekszik tagjainak érdekeit megvédeni.

Ebben a törekvésében sokszor tovább megy a szükségesnél, a célszerűnél. Nevezetesen sokszor tapasztalja keserűen a bűnöző, ha a szabadságvesztés büntetését letöltötte és a szabad életbe visszakerült, hogy a társadalomban nem talál bűnbocsánatra. Valahogyan nem tudja a társas életben helyét elfoglalni, pedig már megbánta bűnét, elszenvedte annak jog szerinti következményeit.

Megértjük a büntetett emberrel szemben a társadalom gyanakvását, az irányában való tartózkodást — bizonyos ideig. Ámde, ha látjuk, hogy botlását mindenképpen orvosolni, a becsület útján haladni igyekszik az illető, úgy a társadalomnak nem szabad őt magától ridegen eltaszítania, hanem segíteni kell rajta.

Ez ellen az ősidők óta belénk rögződött és megkeményedett előítélet ellen küzdeni nehéz, de a társadalom műveltségének és intelligenciájának fejlődésével párhuzamosan mind nagyobb tért kell hódítani a megértésnek.

Ismételjük, megértjük és bizonyos mértékig szükségesnek látjuk a társadalomnak a bűnözők iránt táplált bizalmatlanságát és tartózkodását. Ez keserű tapasztalat a megtévelyedettnek és visszaretentő intőjel másoknak, hogy a büntetés szegénybélyegét nem lehet a fogház kapujában letörölni s hogy annak átka esetleg végig kísérheti az egész életen át.

De hiába az elszenvedett büntetés, hiába a bűnbánat — *ha nincs társadalmi megbocsátás!*

Csodálkozhatunk-e azon, ha ez az engesztelhetlenség a megtévelyedettt a visszaesésbe sodorja? Hiszen hasztalan a javulási szándék, hasztalan a jóra való törekvés, ha mindezt nem akarja észrevenni a társadalom, sőt attól ridegen elzárkózik.

Ez az a körülmény, amely olyan sokszor elkedvetleníti, reményében csalódottá teszi a megtévelyedettt, de még megmenthető embert. Ujra belesodorja a bűnbe, visszasülyeszti a bűnös társadalomba s újra az igazságszolgáltatás kezére juttatja.

A megtévedt emberrel szemben helye van a társadalmi rehabilitációnak, ha bizonyosságot tesz javulásáról. Fokozottan üldözni kell azonban, ki újabb bűncselekményt követ el. Az ilyen számára nem lehet megbocsátás.

De, amint a megtévedt bűnöst igyekszünk visszavezetni a becsületes élet útjára, úgy kell törekednünk arra is, hogy a bűnözésre hajlamos emberből a bűnnek csiráját is kiöljük. Jobb megelőzni a bűnt, mint megtorolni.

Ennek első hatása az, hogy nem jön létre megtorlást kívánó jogsérelem, nem növekszik a bűnözők száma, nem lesz mód arra, hogy a már egyszer megtévedt ember, eltaszítottsága folytán, visszaeső bűnözővé sülyedjen. Ez nemcsak kriminológiai feladat, hanem elsőrendű társadalmi érdek is.

A büntetés egymagában nem fogja a büntetendő cselekmények számát apasztani, hanem a büntetendő cselekményeknek a társadalomban rejlő okait kell fürkésznünk és felismerve kiirtanunk; hiszen azok javarészenek a társadalmi viszonyokban rejlik az oka.

Erre az alapra helyezkedett a Nemzetközi Büntetőjogi Egyesület, midőn megindította a harcot a koldússzegénység (pauperizmus), az iszákosság (alkoholizmus), az erkölcsi züllöttség (prostituáció) és ama szegényletes állapot ellen, melyben a szegény elhagyott gyermekek vannak, kikből a büntettesek rendkívül nagy száma kerül ki. Különösen ez utóbbiakkal szemben kötelessége odahatni a társadalomnak, hogy ne parazitái, hanem szilárd oszlopoi legyenek hasznos életének. Súlyt kell helyezni arra, hogy az elhagyott és árván maradt gyermekeket az állam nevelje s vegye oltalmába, hogy ezzel őket a bűn fertőzésétől megóvja.

Minden eszközzel oda kell hatni, hogy a fiatalok bűnözők számát csökkentjük. Ezek a lezajlott rendkívüli időkben a bűnnek annyi tobozódását, a mételyző, erkölesrontó eszméknek rikító orgiáit látták, van bennök társadalomellenes csíra elég. Pedig testben és lélekben egészséges, jellemző fiatalokra van szüksége ennek a sokat szenvedett országnak. Olyant, amely megbecsül minden jót, de utálattal megvet minden rosszat, amely egyéniségére és az emberi társas életre hátrányt jelent.

Folytatnunk kell a lélekmentő tevékenységet az alapjukban nem elvetemült, de elhatározásukban ingatag, könnyen befolyásolható meglett embereknel. Itt, a lélekmentés munkájában kell sorompóba lépniök a társadalmi intézményeknek és szervezeteknek. Megszabadítani a lelket a bűnözésre való hajlandóságtól, kiragadni a bűnözésre hajlamos egyéneket a bűn ölelő karjaiból.

Ide, az ilyesmiknél is kell megelőzés az akaratnak a megedzésére, a bűnre való hajlandóság leküzdésére. Azoknál, akik még nem sülyedtek a bűnözés által abba az erkölcsi mocsárba, melyet a társadalom ítéletében annyira lesújtóan megbélyegez.

Módot kell végre találnunk arra, hogy a bűnöző tisztességes egyénné emelkedhessék.

Ámde a tapasztalat mutatja, hogy a megtérni látszóik egy része, a gyöngye akaratóiak sokszor újból lesíklanak a javulás útjáról, visszaeső, sőt közveszélyes bűnözőkké lesznek. Ez a tipusa a bűnözőknek állandó veszélyt jelent a társadalomra; ezt a típust minden áron ártalmatlanná kell tenni, vele szemben biztonsági rendelkezéseket statuálni, ami voltaképpen szintén megelőzés. Ezeket a rendszabályokat a bíróság a törvényben előírt esetben alkalmazná, hogy a visszaeső, illetőleg közveszélyes bűnözőket egyszersmindenkorra lehetetlenné tegye, s tőlük a társadalmat megóvja.

Ez a felfogás domborodik ki mai jogrendszerünk szempontjából is úgy a tudományban, mint a törvényhozásban egyaránt.

Csak jó szándék kötelez le másokat: ki tölem származó valami oly jóban részesül, melyet csak enmagamért akarok tenni, az nekem mi hálával sem tartozik.

Rousseau.

A modern büntettes.

Irta: ERNST ENGELBRECHT bűnügyi rendőrbiztos
(Berlin).

A nagyközönség még mindig nem akar rájönni arra, hogy a modern büntettes alakja a valóságban csak ritkán olyan, aminőnek őt az emberek elképzelik. A közönség szemében a betörő, rabló s általában minden gonosztevő rosszul öltözött, bárdolatlan csibészalak, aki tarka sálát és csibézsapkát visel és alkalmasint még egy hatalmas fütykőst is magával hord. És milyen gyakran tér el ettől az elképzeléstől a büntettes valóságos alakja, hogy csodálkozik a közönség, ha egy bűncselekmény kiderítése során nyilvánosságra jut, hogy a tettes igen jól öltözött ember is lehet. „Nem, ez kizárt dolog, az egy finom úriember volt”, — hallatszik itt is, ott is, — „aki ilyesfélét el nem követhetett” és csökönnyösen tovább kutat a tettes után, — a rosszul öltözött emberek között. Már pedig ennek nagyon gyakran az ellenkezője igaz. A nagyvárosi modern büntettes igen gyakran elegáns fiatalember, aki a város legjobb negyedeibe fészkel be magát, ahol a legelegánsabb, legexkluzívabb bárók és klubok törzsvendége. Itt találkozik cimboráival és barátnőivel, akik — sajnos — gyakran jó társadalmi körök tagjai. Megvesztegetően szeretetreméltó egyéniségével általában könnyen hódít és könnyen megbarátkozik csinos fiatal leányokkal. Társadalmi érintkezési formája gyakran olyan jó, hogy gyorsan beférkőzik a nők bizalmába és e bizalmat csak növelik a családjáról és a számára minden szórakozást, fényűzést megengedő óriási vagyonáról elmondott fantasztikus meséi.

Az utóbbi idők bűnügyei során többször láttunk a vádlottak padján legjobb családokból származó fiatalembereket, akiknek a háború idejébe eső serdülő éveit az apai nevelés nem irányíthatta.

De egyéb körökből is gyarapodást kaptak a büntettek sorai. Diákok és fiatal kereskedő emberek is elég gyakran sodródtak a bűn útjára. Valóságban egyetlen foglalkozási ágat sem találunk, amely a büntetteknek ujoncokat ne adott volna. Az, hogy a büntettesvilág túlnyomó részben a műveletlen és különösen gazdaságilag rosszul álló körökből toborozza tagjait, érthető. Hiányos képzettség, sokszor teljesen elmaradt nevelés, gyengén fejlődött tisztességérzet és mindenekelőtt a szociális szükség praedestínálja leginkább ezeket az embereket arra, hogy a bűnözés eszközához forduljanak. Ezek között az emberek között a közönséges büntettes, a közönséges tolvaj, betörő, rabló, stb. otthonosan érzi magát.

De nagyon elhibázott dolog volna, ha az ismert büntettes körzeteket, amelyek minden városnak különösen a régi negyedeiben találhatók, az összes büntettek lakókörzetének is mondanók. Éppen ezeken a negyedeken kívül lakhatik a legtöbb hivatásszerű büntettes. Ezekben a régi büntettes negyedekben ma főleg esőcselék, alacsonyabb rendű, hivatásszerű büntettek, minden fajtajú tolvajok, utcai leányok, selyemfiúk, stb. laknak. Az igazi hivatásos büntettes, valamint a sok szélhámos, csaló, stb. általában a jobb városrészeket keresi. Gyakran egyenesen az „üzlethez” tartozik, hogy a legjobb, legelegánsabb utcákban lakják és e szempontból pld. Berlin legelőkelőbb nyugati negyede sem kivétel.

Első sorban személyes okok azok, amelyek a büntettest az előkelő városrészekbe csalják. Itt érzi magát biztonságban a rendőrségtől, a sok elegáns kávéházban és mulatóban biztonságosabban érzi magát, mint a betörőnegyedben, ahol a rendőrség gyakori ellenőrzéseivel és razziaival alaposan megnehezítené az életét. Itt azonban, a legjobb helyeken, hol a társaságbeliek szoktak megfordulni, az effajta rendőri rendszabályok elől menekvést talál.

„Munkára” a modern betörő gyakran egyedül, vagy másodmagával indul. Becsöngetnek azokba a lakásokba, amelyeket hosszabb megfigyeléseik s megállapításaik révén a kérdéses időpontban üreseknek gondolnak. Ha véletlenül mégis otthon van valaki a lakásban s ajtót nyit, akkor valami kifogással hozakodnak elő. Ellenkező esetben a lakás- és szekrényajtókat modern álkulccsal egy szempillantás alatt kinyitják s az ezüstneműt, ékszereket gyorsan bepakkolják a magukkal hozott irattáskába. Egyikőjük a folyosón őrködik, hogy az esetleg hazatérőket mindenféle kérdezősködéssel feltartsa. A betörő azonban magában a lakásban is biztosítja magát azzal, hogy a belsőbb lakásrészekbe nyíló ajtókat lezárja s így az onnan várható meglepetését kizárttá teszi. Néhány perc leforgása alatt kész a „munka”, a zsákmány a táskában van, azután a lehető leggyorsabban kisurranak a lakásból.

A betörő gyakran a szolgaszemélyzet segítségére is szert tesz, amely tudtán kívül, vagy néha tudatosan is, nagyon értékes szolgálatokat tesz neki. Tánc közben ismerkedik meg a női alkalmazottakkal, udvarol nekik és igyekszik melegebb bizalmukba is beférkőzni. S ha nem is rögtön, de egy pár napon belül a legnagyobb bizalommal árulják el a jóhiszemű leányok azt, amit a betörő tudni akar. Az pedig, aki a betörés áldozata lett, nem győz csodálkozni rajta, hogy a betörő milyen pontosan ismerte szokásait és lakásviszonyait. S a leány semmi esetre sem gondol arra, hogy az ő szeretetreméltó táncosa a betörő. Gyakran megtörténik különben az is, hogy egy ilyen becsületes előéletű leányt a betörésben való tényleges közreműködésre is rábírnak új ismerősei. A tapasztalatlan és főként korlátolt szellemi képességű leány készségesen bíz a betörő szerelmi ígéreteiben és teljesen annak hatalmába kerül. A betörés után a „drága” ember nyomtalanul eltűnik s többé nem ad hírt magáról. Sőt az is előfordult már, hogy a betörők a nekik kényelmetlenné vált leányt eltették láb alól.

A nagyobbszabású betöréseket a legmodernebb betörőszerszámokkal hajtják végre. Gyakran elegáns autókkal állanak a betörők a helyszín elé s ilyenkor nagyobb helyet elfoglaló tárgyakat, így szőnyeget, prémeket, ezüstedényeket, bronztárgyakat, stb. lopnak és visznek el. És a járókelő közönség, de maga a rendőr sem sejt rosszat az elegáns autóról. Míg ha a betörők gyalogosan, vagy kézi kocsin cipelnék a lopott holmikat, természetesen rögtön szemébe tűnének a rendőrőrzáratoknak.

A modern lakásfosztogatókat általában pénz, ékszer, arany és ezüst, valódi szőnyeg, szőrme, szóval csak igazán értékes tárgy érdekli, amelyeken gyorsan tovább tud adni. Ebben is különbözik a közönséges tolvajtól, aki mindent elvisz, ami a keze ügyébe akad s gyakran még a szennyes, vagy értéktelen ruhadaraboknak sem kegyelmez.

KÜLFÖLDI CSENDŐRSÉGEK

Az olasz csendőrség.

SZABÓ JENŐ százados fordítása.

(Folytatás.)

A fegyverviselési engedélyek ellenőrzése.

151. A csendőrök különös szorgalommal örködjének a fegyverviselést szabályozó törvény rendelkezéseinek betartása fölött.

Kötelesek elfogni mindenkit, akit lakásán vagy annak tartozékain kívül pisztollyal, forgópisztollyal vagy botpuskával felfegyverkezve találnak, nemkülönben azokat is, akik támadásra alkalmas szűrő- vagy vágóeszközökkel vannak felfegyverkezve lakásukon és annak tartozékain kívül így jelennek meg. Ellenben csak kihágásért jelentik fel azokat, akik lakásukon és annak tartozékain kívül lőfegyvert rejtgetnek.

153. A fegyverviselési engedélyek ellenőrzésénél különös figyelmet kell fordítani azokra az egyénekre, akik a csendőrség előtt mint szokásos bűnözők ismeretesek.

A járőröknek joguk van minden időben, de különösen éjjel személymotosztást foganatosítani mindazon egyéneknél, akik büntetett előéletűknél, magatartásuknál vagy bármi más oknál fogva gyanusaknak látszanak; minden ilyen személymotosztásról írásbeli jelentést kell tenni, még akkor is, ha az nem járt eredménnyel. Ha ugyanaz a járőr ugyanabban a szolgálatban több személyen végzett személymotosztást, akkor ezt egy összefoglaló jelentésben jelenti.

Kerülni kell azt, hogy a járőrök több személyből álló csoportnál vagy olyan helyiségben foganatosítsanak személymotosztást, ahol nagy tömeg van jelen; ha ilyen esetben alapos a gyanu, hogy egy vagy több egyén jogtalanul fegyvert visel, az őrsparancsnokságnak kell jelentést tenni, hogy az a fellépés eredményének biztosítására kellő számú legénységet bocsájthasson a járőrvezető rendelkezésére.

A hatóságok havonként közlik a csendőrséggel a fegyverviselési engedélyt nyert egyének névjegyzékét.

Az elkobzott fegyvereket ki kell üríteni; ha ez nehézségbe ütközik, akkor fegyvermester segítségét is igénybe lehet venni.

Koldusok ellenőrzése.

154. Kihágásban válnak bűnössé és elő kell vezetni azokat az egyéneket, akik nyilvános utakon vagy más közhelyeken koldulnak; azokat, akik a koldulásnál fenyegetőznek, erőszakoskodnak vagy a közönséget zaklatják, el kell fogni és a bíróságnak átadni. Ugyanezen eljárás alá kerülnek a visszaesők is.

Ez az eljárás vonatkozik azokra is, akik a gondjaira bízott 14 évesnél fiatalabb egyéneket koldulni engedik vagy koldulásra biztatják s ezért már egyszer eljárás volt ellenük folyamatban.

Ha nem visszaesésről van szó, akkor az első bekezdés első részének az intézkedései a mértékadóak.

155. A koldulás általános tilalma alól kivételnek a jótékony, emberbaráti és tudományos célt szolgáló gyűjtések, amelyekre a közigazgatási hatóságok engedélyt adhatnak.

Munkakerülők, csavargók és rovott előéletűek ellenőrzése.

156. A csendőröknek igyekezniük kell, hogy az őrskörletükben lakó gyanús és rovott előéletű egyéneket személyesen ismerjék. Ilyenek a munkakerülők, csavargók és rendőri felügyelet alá helyezett egyének.

Ezek ismerése nemcsak azért szükséges, hogy az általuk esetleg elkövetni szándékolt bűncselekmények megakadályozhatóak legyenek, hanem azért is, hogy ha egy bűncselekmény elkövetett, azonnal tudni lehessen, hogy a tettesek nem keresendők-e az őrskörlet gyanús egyénei között, miért is az őrsparancsnoknak kötelessége a rovott előéletű egyének előzetes bűnügyeit is alaposan áttanulmányozni. A legnagyobb szégyen egy őrsre nézve és szigorú megtorlást érdemel, ha egy rendőri felügyelet alatt álló egyén lakhelyét elhagyja vagy lakást változtat anélkül, hogy az illetékes őrs erről

tudna, nem is szólva arról, ha olyan bűncselekményt követ el, amely lelkiismeretes ellenőrzéssel megakadályozható lett volna.

157. A gyanús egyének ellenőrzésénél a fősúlyt annak megállapítására kell fektetni, hogy nem látogatnak-e sűrűn nyilvános helyeket, színházakat vagy más mulatóhelyeket, nem változtatják-e sűrűn a lakásukat, nem költsenek-e anyagi erejüket meghaladó módon, nem öltözködnek-e feltűnően, nem tartanak-e szeretőket, nem állanak-e más gyanús egyénekekkel összeköttetésben, mert ebben az esetben nyilvánvaló, hogy a megélhetéshez szükséges anyagiakat bűncselekmények útján szerzik meg, amit a közbiztonsági hatóságnak be kell jelenteni.

158. A csendőrök kötelessége elővezetni, súlyos gyanu esetében pedig elfogni és az őrsparancsnokságnak átadni azon rovott előéletű vagy gyanús egyéneket, akik létfontosságukhoz szükséges anyagi eszközök nélkül lakóhelyüktől távol találtatnak és távollétüket igazolni nem tudják. Hasonlóképpen járnak el azokkal szemben is, akik olyan tárgyak birtokában vannak, amelyek holszerzését elfogadhatóan igazolni nem tudják.

A rendőri felügyelet alatt álló egyéneket, nemkülönben azokat is, akik bírói megfigyelés alatt állanak, a csendőrség éjjel is ellenőrizni tartozik és e célból azok lakásán bármikor megjelenthet. Ha ilyen alkalommal megállapítást nyer, hogy valaki engedély nélkül lakóhelyét elhagyta, akkor a bíróságnak azonnal be kell jelenteni s kézrekerítése végett minden intézkedést meg kell tenni.

159. Minden őrsparancsnokság a körletében lakó rovott előéletű és gyanús egyénekről egy névjegyzéket fektet fel, amelybe mindazon egyének be lesznek vezetve, akik előzetes büntetésükből kifolyólag vagy másokból is bűncselekmények elkövetésével alaposan gyanúsíthatók.

Ezen előjegyzések kiegészítése végett a bíróságok az őrsökkel a kiszabott büntetéseket 15 naponként közlik.

Színházak és nyilvános látványosságok felügyelése.

160. A színházakban a felügyelést illetőleg az intézkedési jog a közbiztonsági hatóságokat illeti meg.

A csendőrök tehát, ha színháznál teljesítenek szolgálatot, csak ezek szóbeli vagy írásbeli megkeresésének teljesítésére szorítkoznak s csak abban az esetben lépnek fel önállóan, ha valami bűncselekmény követtetik el, de ekkor is a legnagyobb körültekintéssel és tapintattal, amint azt a helyzet megkívánja.

Kötelességük — és pedig többször az előadás alatt is — meggyőződni arról, hogy az ajtók könnyen és bárki által kinyithatók-e. Ha szabálytalanságot észlelnek, azt a jelenlévő közbiztonsági hivatalnokkal azonnal közölni tartoznak.

161. A szolgálatot teljesítő csendőrök a bejárat mellett állanak. A főveget letenni nem szabad.

162. Nyilvános látványosságoknál a csendőrök szolgálatukat éppen úgy látják el, mint a színház-ügyeleti szolgálatot.

163. A 100. pontban közölt eseteket kivéve a csendőrség magánmultságok helyiségeibe nem léphet be, ha csak a hatóság erre fel nem szólította vagy a közbiztonsági viszonyok erre nem kényszerítik.

164. Mindennemű bál, multság, összejövetel stb. tartására az engedélyt a közbiztonsági hatóság adja meg. A csendőrség ezen engedélyeket ellenőrzi, visszaélés esetén az illetőket kihágás miatt feljelenti. A kihágás megállapításánál a legnagyobb körültekintéssel kell eljárni, nehogy az a közönségből ellenséges érzést váltson ki.

A nyilvános vagy magánmultságokhoz kivezényelt járőrök tagjainak a táncmultságban egyáltalán nem szabad résztvenniük, sem italt vagy ételt elfogadniuk. A fegyvert letenni szintén nem szabad s mindig komoly magatartást kell tanúsítani s úgy elhelyezkedni, hogy szükség esetében azonnal rendelkezésre álljanak.

Országos és heti vásárok.

169. Országos és hetivásárok felügyelése alkalmával a csendőrség kötelessége a következő:

a) megakadályozza a verekedést és a lopást, mely célból kötelessége a tömegben lévő gyanus egyéneket ellenőrizni;

b) ügyel arra, hogy az utcákon és tereken tiltott szerencsejátékokat senki se folytasson. Mindazok, akik ilyen játékokon tetten éretnek, kihágást követnek el. Kártya, pénz, kocka vagy bármely más e célra szolgáló eszköz elkobzandó;

c) ellenőrzi, hogy a kereskedők törvényesen hitelesített mértékeket használnak-e?

d) meggyőződik arról, hogy a bohócok, bűvészek, csepürágók, álomfejtők, vándorénekesek, házaló kereskedők, gyufa, cukorka, likőr és hasonló dolgok árusításával foglalkozó egyének rendelkeznek-e a közbiztonsági hatóságok előírt engedélyével, amely őket mesterségük gyakorlására feljogosítja.

Ha ilyen engedéllyel nem rendelkeznek, kihágás miatt fel kell jelenteni őket.

Ha rendzavarást követnek el, vagy ha hatóságilag meg nem engedett árukkal folytatnak kereskedést vagy bármi módon zavarják az állampolgárok nyugalalmát, az őrsparancsnoksághoz vagy a legközelebbi közbiztonsági hatósághoz kell őket további eljárás végett elővezetni.

Ha csendőrök azt észlelnék, hogy valaki 14 éven aluli fiú- vagy leánygyermekkel nyilvános előadásokon lovas-, eróművészi vagy tornagyakorlatokat végeztet, vagy 18 éven aluli fiukat vagy lányokat tart maga mellett, akik nem az ő gyermekei vagy hozzátartozói, úgy azt az őrsparancsnoksághoz vagy közbiztonsági hatósághoz a további intézkedések megtétele végett elővezetik.

A d) pontban előírt igazolványokra az egyesületek zenekarainak nincs szükségük. Ezek a vásárokon, ünnepeken vagy más hasonló gyülekezeten engedély nélkül is játszhatnak. Ha azonban utcákon vagy nyilvános tereken akarnak játszani, úgy ezt a közbiztonsági hatóságnak előzetesen bejelenteni tartoznak.

A gyűlések felügyelése.

174. Ha a gyűlések felügyelése céljából kirendelt járőrök olyan jelenségeket észlelnek, amelyekből rendzavarás bekövetkezésére lehet következtetni, akkor ezt a körülményt a helyszínen tartózkodó őrsparancsnoknak azonnal jelenteni kötelesek, aki a maga részéről a közbiztonsági hatóság vezetőjét azonnal értesíti, mert a gyűléseken a rendfenntartást illetőleg a felelősség elsősorban a közbiztonsági hatóságot terheli.

176. Ha egy gyűlés vagy gyülekezet feloszlata válik szükségessé, akkor erre a gyűlés résztvevőit fel kell hívni. Az ilyen felhívást a közbiztonsági tisztviselők intézik a tömeghez és csak akkor, ha ezek nincsenek jelen, van joga a csendőrtiszteknek vagy altiszteknek a szükséges intézkedések megtételére. Ha a felhívásnak eredménye nincsen, akkor ezt háromszor kell ismételni és pedig a törvény nevében szavak előbocsátása mellett. Mindhárom felhívást trombitajelnek kell megelőznie. Ha a tömeg háromszori felhívásra sem oszlik szét, akkor erőszakot kell alkalmazni s azokat, akik ellen-szegülnek, el kell fogni.

Nem szabad azonban szem elől téveszteni, hogy a már megkezdett akciónak a cél elérése előtt való félbehagyása gyengeségre mutat s hogy a fellépés csak úgy vezet eredményre, ha a rendelkezésre álló erő együtt és nem szétforgácsolva lép fel.

Nyilvános helyek ellenőrzése.

180. A csendőrök a 76. pontban biztosított joguknál fogva nyilvános helyeken éjjeli időben is megjelenhetnek, hogy ott ellenőrzést gyakorolhassanak. A főfigyelmet a szállodákra kell fordítani különös tekintettel arra, hogy a vendégekről az előírt bejelentő-lapok vezetnek-e?

181. A nyilvános helyek ellenőrzése a közbiztonsági szolgálat szempontjából igen nagy fontossággal bír s különösen a szállodák vendégkönyvei nyújthatnak értékes adatokat a járőröknek, miért is ezen szolgálatot a legnagyobb lelkiismeretességgel kell ellátni.

Ha valamely vendég gyanusnak látszik, akkor erről az őrsparancsnoknak azonnal jelentést kell tenni, aki aztán a szükséges intézkedéseket megteszi. Vigyázni kell azonban, hogy a vendégek felesleges zaklatásnak ne legyenek kitéve. (Folytatjuk.)

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Az áruló palacsintasütő.

Irta: TOLNAI DÁVID, 2. oszt. tiszthelyettes
(Jászszentlászló).

A mult század betyárromantikáját a XX. század modern életberendezkedése eltörölte a föld színéről s ma már csak emlékei élnek még romantikusabb és színebb képekben, mint az a valóságban festett. Bűnügyi tárgyú visszaemlékezésekben és regényekben (természetesen főként ponyvaregényekben) megelevenítve látja képzeletünk a puszták, nádasok és erdők betyárjait, amint megállítják az úri fogatokat, nagyokat mulatnak a csárdákban és veszett vágóban hajszojják paripáikat, hogy a pandúrok üldözése elől még idejében eljussanak rejtekhelyükre.

A betyárok nyíltan hadat üzentek a tisztességes társadalomnak, amelynek életéből véglegesen kiközösítettek önmagukat s a mindennapi élet békés és munkás forgatagában még színleg sem veittek részt, mint ahogyan azt a mai bűnözők teszik. Az akkor még betelepítetlen, lakatlan, mérhetetlen pusztaságok, nádasok, erdők, továbbá a hiányos közlekedés és a még hiányosabb közbiztonsági szolgálat a rejtőzködésre bőséges lehetőséget nyújtottak. Az akkori idők közbiztonsági embere nem nyomozott, hanem csak üldözött. Hogy az egyes bűncselekményeket ki követte el, azt nem volt nehéz megállapítani, de annál nehezebb volt azután a bujdosó és sokszor még a lakosság által is rejtegetett betyárt elfogni.

Ma ennek éppen az ellenkezője áll: mert ma valóban nyomozni kell, a tisztességes társadalom életében helyet foglaló és csak alattomban bűnöző tettes *külétét* kell megállapítani s ha a munkának eme súlyosabb részével készen vagyunk, a személyében ismert tettes kézrekerítése a közlekedés, közigazgatás és közbiztonság szerveztségének mai fokán, amikor minden talp-alattnyi föld művelés és ezzel folytonos ellenőrzés alá került, már aránylag könnyen megy. Ma már nem probléma az, hogy egy ismert büntettest hogyan tegyünk ártalmatlanná, még akkor sem, ha külföldre menekül, mert a nemzetközi kapcsolatok és szerződések erre is módot adnak.

Ezek szerint tehát a mi főfeladatunk az, hogy a tisztességes ember álarca alá rejtőzött büntettest felismerjük és ártalmatlanná tegyük. Azért portyázunk, járunk a lakosság körében, hogy e feladatunkat a lehető legtökéletesebben megoldjuk. De ebből következik az is, hogy az őrskörletet alaposan kell ismernünk. Az nem elég, ha csupán az őrsjárat beosztás tereptárgyait — akármilyen alaposan is — ismerjük, mert a felügyelet nélkül maradt tereptárgyakon vígan élheti világát a bűnöző. Ha az őrsjárat beosztás tereptárgyairól portyázásaink alkalmával egyáltalában le nem térünk, hanem mereven ragaszkodunk a kitaposott úthoz, akkor esztendőnk múlnak el úgy, hogy az őrskörlet tereptárgyainak nagy részén vagy a tereptárgyak közötti terepen járőr egyáltalában nem fordul meg. Azért szükséges, hogy a járőrök az őrsjárat útvonalából kieső tereptárgyakat is — rajtaütésszerűleg s nem rendszeresen ugyanazokat — felkeressék. Az őrsparancsnoknak módot ad az utasítás arra, hogy az őrsjárat beosztás tereptárgyait olyan sorrendben portyáztassa járőreivel, amint azt szükségesnek, illetőleg célravezetőnek látja s ha rendet akar körletében, akkor ezzel a jogával minél ötletesebben élnie is kell. Minél merevebb a portyázási rendszerünk, annál nagyobb biztonságban érezhetik magukat a büntettestek.

Most pedig térjük vissza a betyárvilágról írottakhoz. Azt mondottam fentebb — más szavakkal — hogy ma már sűrű tanyavilág áll a nádasok és puszták helyén és az erdők esődjét is csak a favágók, erdészek, szóval békés munkásemberek zaja veri fel — a betyárvilágnak vége.

Hát ez tényleg így is van s különösen a sűrűn betelepített Alföldön látszik teljes lehetetlenségnek az, hogy ott a büntettestek háborítatlan rejtekhelyet találva maguknak s az emberek közösségéből kiválva, éveken keresztül ilyen régi értelemben vett vagy ahhoz leg-

alább is hasonlatos betyáréletet éljenek. Erre ma már nem is gondol senki.

Pedig megtörténhetik s amint az alább leírt eset bizonyítja, meg is történt az, hogy egy rablógyilkos *öt éven át* élt észrevétlenül és zavartalanul egy alföldi nagy kiterjedésű akácos erdőben. Senki sem tudott róla, senki sem vette észre. Rejtekhelyéből ki-kiosonva, lopásokkal és rablásokkal szerezte meg élelmi- és ruhaszükségletét s hogy nem élt nagy szűkségben, azt éppen árulója: a munkában állott palacsintásütő bizonyítja.

Nyomozás szempontjából ez az eset semmiféle tanulságot nem nyújt, mert amikor az erdei lakost sikerült rejtekhelyéből előhozni, bűncselekményei sorozatát a bűnfelek segítségével könnyen rá lehetett bizonyítani és maga sem tagadott semmit.

De egyéb tanulságot leszűrhetünk belőle és azért tartottam érdemesnek a leírásra, mert éppen azt akarom, hogy bajtársaim okuljanak belőle. Megtanulhatjuk belőle azt, hogy a csendőr sohasem ismerheti *elég* örskörletét, mindig és mindenütt nyitott szemmel kell járnia és nem szabad a régi betyárok rejtekhelyéről, erdőkről és egyéb búvóhelyekről sem megfeledkeznie, mert — látjuk — még a mai viszonyok között és még az Alföld egy aránylag kis akácerdejében is öt évig bujkálhatott a betyárvilágnak egy elkésett alakja. Megtörtént, tehát ezután is megtörténhetik, ha nem vigyázunk eléggé.

Maga az eset pedig a következőképpen történt.

A jászszentlászlói örs I. sz. őrzőjének leportyázására indítottam útba 1923 június 8-án *Papp Péter* 2. oszt. tiszthelyettes és *Drózdik Jenő* csendőrt. A járőrnek meghagytam, hogy az őrzőjének rendszerint nem portyázott tereptárgyaira különös figyelemmel legyen és járjon le azokból annyit, amennyi csak az e célból külön rendelkezésére adott időből kitelik.

A járőr e parancsnak lelkiismeretesen eleget is tett, aminek eredményeképpen 7 olyan gazda ellen tett az örs feljelentést, akik cselédkönyv nélkül fogadtak fel és tartottak cselédeket, hogy a kecskeméti munkásbiztosító pénztártól — és cselédeiktől természetesen — a biztosítás díját a maguk hasznára megvonják. De máskülönben semmi rendellenességet nem talált a járőr a szőbenforgó tereptárgyakon.

Visszafelé haladtában, estefelé, a Kecskemét határbeli bugaci erdő sarkánál leszállásba helyezkedett a járőr. Elhagyatott vidék ez s az aránylag nagy kiterjedésű erdő életét akarta a járőr egy kissé megfigyelni.

Az erdőnek, még ha csak alföldi akácosról van is szó, meg van a maga jellegzetes, titokzatos susogása, beszéde és a szabad mezők csöndjéhez szokott fülnek ugyancsak résen kell lennie, hogy az erdő fecsegése a fantáziát keltésénél jobban fel ne ingerelje s a normális hangokat meg tudjuk különböztetni attól a hangtól, amelyik már gyanús s amelyiknek az okát közelebbről kell megnéznünk.

Igy hasalt és fülelt az én járőröm is a bugaci erdő szélén, talán kissé fáradtan és elmerengve, de amint majd látni fogjuk, mégis éberem.

Mert egyszerre csak felüti a fejét a két csendőr — egy különös hang hallatára. Bádog vagy rézedény kongására emlékeztető zajt hozott fülükbe a szellő — de csak egyetlen egyet s utána megint csak a fák levelek susogását lehetett hallani. A legmegfeszítettebb figyelem sem tudta visszahozni az egyszer hallott különös kongást, úgy, hogy a járőr a képzelet játékanak, hallucinálásnak vélte az esetet.

Még egy ideig feküdtek, füleltek, de azután — az est leszálltától tartva — bementek az erdőbe s a különös hang irányában egy nagy területű erdőrészt átkutattak. Nem találtak semmit.

Volt az erdő eme részének egy darabja, amelyet mocsaras, zombikos talaj kerített körül. Ruhában és felszereléssel azon átjutni alig lehetett, legfeljebb csak levetkőzve.

Igen ám, de ez a módszer nem a legkellemebb mulatságot ígérte, mert a mocsaras területet piócák és vizisiklók lakják tömegesen, és bár ezek az állatok nem eszik meg az embert, még sem kívánatos érzés az, amikor néhány pióca odaragaszkodik az ember lábászárára és könnyű szerrel nem kaparható le onnan,

amíg az tele nem szítja magát embervérrel. Meg azután az ilyen zombikos területen nem a legbiztonságosabb a közlekedés sem, egy-egy eltévesztett lépés olyan vendégmarasztaló kátyuba viheti az utast, hogy a maga erejéből nem egykönnyen menekül belőle.

Igy hát csak kerülgette a járőr a zombikos területet s amikor sehol sem talált átvezető utat, a kislitőség megkezdte a munkáját és erősen megtámadta *Papp* tiszthelyettes a következőképpen: „Ugyan minek kerülgetem én itt a piócákat? A szolgálataira előirt idő lejárában van s ha nem vonulok be rendes időre, csak nem igazolhatom a késést egy olyan hanggal, amit talán nem is hallottam, vagy ha hallottam is, hát bizonyosan egész természetes oka volt, talán éppen hazatérő erdei munkások okozták azt? Meg azután hamarosan itt az éjszaka s az erdőbe amúgy sem tudok bejutni. A ruhámat sem tehetem tönkre, mert otthon ki is nevetnek es ki is kapok.”

Igy morfondírozott *Papp* tiszthelyettes, a cuppogó talajt probálgatva bakancsával s amikor eme gondolatot járótársával is közölte, az egy pillanatig sem kesett az ének helyesléssel.

Erre pedig csak egy gyors fordulat következhetett, irány hazatérő! Beszeljen az a bolond erdő, amit akar, a mi füleinknek már csak a tanyavilág megszokott hangjai a kevesebbek.

Igen ám, de van a világban magyar csendőr — lelkiismeretes is! Hiába szavalt a kislitőség *Papp* tiszthelyettesben olyan ékesszólással és látszólagos igazsággal, a lelkiismeret hamarosan hallatta a hangját.

Hosszadalmas volna leírni ezt a vívódást és ne is foglalkozzunk vele bővebben, hiszen nem a világ sorsa fordult meg rajta, csupán csak az, hogy: igenis, az a bádog-hang megis csak szokatlan különös hang volt, annak kell, hogy valami különös oka is legyen, azt meg nem történné tenni nem lehet, mert a fül felfogta és eljuttatta a kötelességérzethez, minden csendőr egyedüli és igaz jó barátjához.

Haladtában ez állította meg *Papp* tiszthelyettes és amikor gondolatait járótársával közölte — az nem kesett egy pillanatig sem beismerni azt, hogy neki sincsen nyugta amiatt a „buta” hang miatt.

Most egy újabb hátraarc következett s a járőr már haladt is sietve visszafelé az erdőhöz, hogy a sötétség előtt akárhogy is bejusson a zombikkal ovezett erdő-részbe.

A mocsáron azután a következőképpen jutottak át: Előszedték a járótáskáikból a bilincset, tűzoltáncokat és zsinegeket. Ezeket összefűzték és egy 4 m. hosszú vékony fával meghosszabbították. Az így alakult kötél egyik végét kezbe fogva, *Papp* tiszthelyettes belement a mocsárba, *Drózdik* csendőr pedig a szilárd talajon állva és a kötél másik végét fogva, biztosította járőrvezetőjének előrejutását. Mikor azután *Papp* tiszthelyettes egy útba eső szilárd talajrészre ért, *Drózdik* csendőr is utána ment s így tovább haladva, szerencsésen átvergődtek a zombikos területen.

Most azután hozzáláttak az erdő rész átkutatásához, amelynek közepén a legbozótosabb sűrűségben egy földbe ásott burgonyaveremhez hasonló kunyhót találtak.

Óvatos meglapulással a kunyhó bejárata elé kerülve, különös látvány tárult a szemük elé.

Egy vademberhez hasonlatos, torzomborz hajú és szakállú, teljesen lerongyolódott férfi ült a kunyhó közepén és láthatóan kitünő étvágygyal fogyasztotta a sült sonkát és palacsintát, amit a két markában tartott. A kunyhó közvetlen környékén pedig inyesiklandozó sonka- és palacsintaillat terjengett.

A karabélyok kész helyzetbe kerültek és a palacsinta elfogyasztásának gyönyörűségébe merült „vadember” rémülten meredt tekintettel nézte a feléje csillogó két szuronyt, amikor a sonkájáról felpillantott.

A hízelgés soha sem nagy lelkek szüleménye. Tulajdona ez a kicsinyes szellemeknek, kik azon vannak, hogy még szűkebbre zsugorodván össze, könnyebben férhessenek ama gőzkör nyitjába, melynek központja felé irányul vonzalmuk.

Balzac.

Azt hihette talán, hogy az ördög játszik vele és küld az ő békés otthonába két ilyen hidegen csillogó, a magaszórú emberekben rémületet keltő acéldarabot.

De ez a tétova rémület csak pillanatig tartott. Fel-pattant ültéből, földre vágta a palacsintát, sonkát és kunyhó kijáratánál elhelyezett vasdorong után kapott.

De hát mi az a vasdorong, még ha „vadember” kezében van is, két olyan csendőr szuronyával szemben, akiknek helyén van a szívük?! Némi újabb tétovázás és pillanatnyi gondolkodás után földre zuhant a súlyos dorong a különös kunyhólakó kezéből, a járőr-vezető fegyverhasználatnál fenyegető figyelmeztető szava megtette a hatását s most már a járőr vette birtokába a különös kunyhót, még különösebb lakójával együtt, aki a hozzá intézett kérdésekre bamba nézéssel, de síri némasággal felelt csupán. A némát játszotta.

A járőr hamarosan el is tette későbbre az egyelőre meddő faggatást és sürgősen hozzálátott a kunyhó átkutatásához. Talált is ott csendőri szempontból értékesnél értékesebb dolgokat: egy csomó álkulcsot, csákányt, lapátot, fejszét, feszítővasakat, csigát, csigakötelet, kalapácsot, sok pipát, sok zsákot, sok ruhadarabot, falbontó vasrudat, 15 kilogramm füstölt szalonnát, 26 kg. füstölt sonkát, 30 kg. buzalisztet, nagy kést, palatáblát, talicskát, könyvet és egy — palacsintasütőt. Egyszóval egészen jól berendezkedett erdei magányában a regényes hajlamú ember, akiről azonban a kunyhó felszerelésének láttára már is alaposan sejtette a járőr, hogy bűnözési hajlandóság is lakozik benne, még pedig alapos mértékben. Az erdei levegő azonban láthatólag jó hatással volt az étvágyára, mert 20 darab palacsintát készített aznap vacsorára magának. Vagy talán megérezte, hogy utoljára eszik életében a magasított palacsintából? Az is lehet.

Az így előkerült holmiból tisztán látta a járőr, hogy veszedelmes emberrel áll szemben, ezért megbilincselte és a lábát is összekötözte. Azután pedig átkutatták a kunyhó környékét is, ásásokat is végeztek, de egy ifj. Szalontai István szanki illetőségű névre kiállított mezei munkakönyvön, egy születési anyakönyvi kivonaton és 2 darab házasságkötésről szóló tanusítványon kívül egyebet nem találtak.

Most azután a hazatérésre kellett gondolni, mert az este már leszállott.

Igen ám, de ez nem volt olyan egyszerű kérdés. A fogoly úgy feküdt a földön, mint egy darab fa, egy kukkot sem szólt, hiába faggatta a járőr a mocsár átjáróját tudakolva. Aztán meg a bűnjelek elszállítását is meg kellett oldani.

A fogoly semmiféle felszólításra nem reagált, nem akart együtt tartani a járőrrel. Ezért az ő elszállításáról is gondoskodni kellett.

Hirtelenében összeeszkábált a járőr egy erős hordágyat — fa volt elegendő és a kunyhóból előkerült kötél, zsinegek segítségével ez aránylag gyorsan és könnyen elkészült.

A bűnjeleket és a foglyot felrakták erre a hordágyra (a foglyot természetesen odakötötték) s most megkezdődött az átkelés a mocsáron. A bűnjeleket természetesen itt részletekben kellett áthordani a túlsó partra.

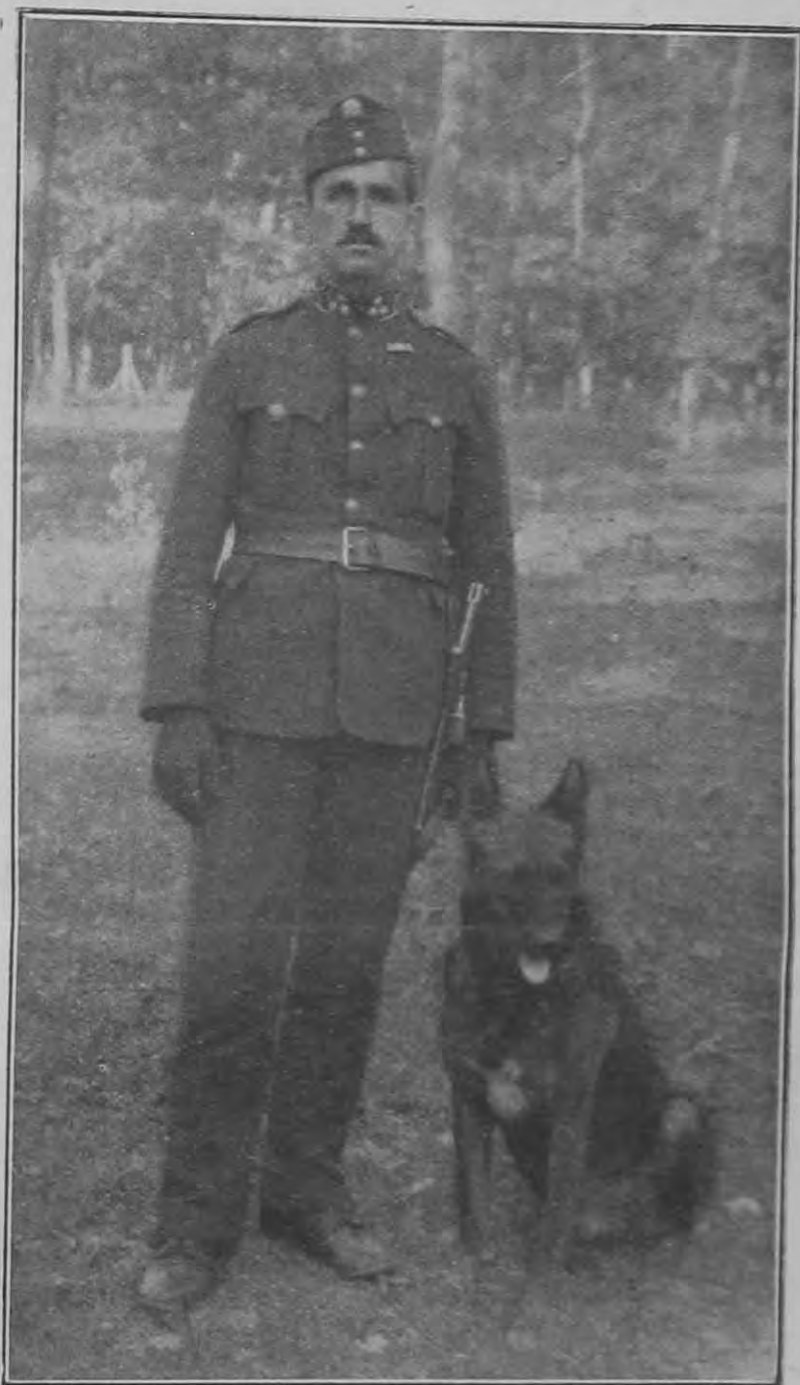
Amikor a hordágyal a zombikos terület közepe táján járt a járőr, a fogoly megszólalt és kérte a járőrt, hogy szabadítsa meg kényelmetlen helyzetéből, elmegy ő most már a maga lábán is, sőt a bűnjelek szállításában is segédkezik, mert belátta, hogy már úgymint minden hiába, nem menekülhet, azt pedig nem akarja, hogy a csendőr urak fölöslegesen fáradjanak. Ő nem haragszik a csendőr urakra, mert tudja, hogy a kötelességüket teljesítik, csak azon csodálkozik, hogy a posványon hogyan mertek és bírtak bejutni hozzá.

A járőr dolga természetesen most már sokkalta könnyebb volt. Előszedte a kunyhóból a talicskát s a fogoly aránylag egész vígan fuvarozta be Jászszentlászlóra kunyhója felszerelését. Szökése ellen természetesen a kellő intézkedéseket így is megtették a csendőrök.

Éjfél után 3 órakor vonult be Jászszentlászlóra a különös menet.

Az éjszaka hátralevő részét pihenéssel töltötte a fogoly. Kikérdezésére csak reggel kerítettünk sort, addig elmélkedhetett sorsának hirtelen jött gyászos fordulátán.

Beismert mindent. Ifj. Szalontai István a neve, szanki illetőségű és 1918 áprilisában a volt cs. és kir. 23. gyalogezred állományából megszökött s azóta az erdei kunyhóban élt, amelyet maga épített magának. Rablásokból és lopásokból tartotta fenn magát. A mocsáron átjárót keresett ki magának, de száraz lábbal ő sem tudott azon átjárni, de hát adott az erdő fát

Zischka Gyula főtörzsőrmester Bari nevű szolgálati ebével a siófoki nemzetközi rendőr-kutya versenyen második díjat nyert.

bőségesen, megszártkozhatott, ha egy-egy kirándulásáról vizesen tért haza.

A szanki határban egy Csaba Géza nevű tanító lett gyilkosság áldozata az előző években. Ez az ügy annak idején hosszas nyomozás után kiderítetlen maradt s a lakosság ugyancsak borzongva nézte a titokzatos gyilkosság színhelyét, az iskolát, azóta is.

Szalontai viselt dolgainak kutatása közben természetesen sor került erre a kérdésre is és a gyilkosságot is beismerte.

Amikor azután 5 esztendei viselt dolgai mind előkerültek, a szállítható bűnjelekkel együtt a kecskeméti kir. ügyészségnek adattam át.

A szabad természethez szokott szervezete azonban nem bírta a fogház levegőjét és 11 hónapi vizsgálati fogság után 1924 májusában a kecskeméti ügyészség fogházában egy héttel a főtárgyalás előtt meghalt.

SPORT

Kiemelkedően sikeres szereplésünk a hősök emlékversenyén.

A Magyar Atlétikai Szövetség tavaly rendezte a hősök emlékére az első nagyszabású tőnegstafétát, a hősök emlékversenyét. Az első év eme versenyének nagy sikere következtében a kegyeleti stafétát állandósították, terminusa minden év októberének 6. napja.

Az idei nagy stafétában 133 csapat indult, csapatonként 20 futóval, a versenyzők száma tehát közel járt a harmadik ezerhez is.

Pompás őszi napsütésben, délután 4 órakor hangzott el a Vérmezőn az ágyúlövés, mely a startot jelezte; a mezőny megindult a Vérmezőn és a városon keresztül a Ludovika Akadémia előtt álló hősök szobrához. Az ágyúlövés pillanatában katonazenekar figyelmeztette a finisnél egybegyűlt nézők tömegét, hogy a verseny megkezdődött. A közönség soraiban helyet foglalt előkelőségek között láttuk József Ferenc kir. herceget és Száhlender Béla tábornokot, a m. kir. esendőrség felügyelőjét is.

Közben folyt a nagy küzdelem a váltásról váltásra, az első helyekre befutott nagy egyletek között s ebbe a küzdelembe a mi stafétánk is érdemlegesen beleszólt.

A célnál egybegyűlt közönség egyre izgatottabban figyelt az Üllői-út felé, ahonnan a staféták utolsó futóit vártuk. A start után 23,5 perckor Somfay Elemér főhadnagy, a MAC kiváló atlétája s nemzetünk sokszoros bajnoka elhelyezte babérkoszorúját a hősök emlékére, utána a MTK, FTC, BBTE futói érkeztek célba. Közvetlenül e nagy egyletek mögött, az ötödik helyre futott be stafétánk utolsó futója, Marsó Lőrinc főhadnagy. A) csapatunk tehát általában az ötödik, a közrendészeti szervek között pedig az első, B) csapatunk általában a tizenhetedik, a közrendészeti szervek között pedig a harmadik lett. Az A) csapat megnyerte a karhatalmi alakulatok részére adományozott belügyminiszteri vándordíjat — ezüst serleget — és mindkét csapat tagjai bronzérmeket kaptak.

Baloldalt Zsák magyar, jobboldalt Zamora spanyol válogatott kapus.

Somfay Elemér MAC (a kép jobboldalán) és Muskát László MTK, akik a hősök emlékére rendezett stafétaversenyen elsőnek, illetve másodikként futottak célba.

Sikeres szereplésünk a sportkörökben és a nagyközönség körében is általános feltűnést és elismerést keltett. Magunk mögött hagyunk egész sor régi, rendszeresen sportoló, elsőrangú egyesületet s ezzel sportolásunk rohamos fejlődéséről országosan elismert bizonyosságot tettünk.

Az A) csapatban futottak: 1. Plávanszky főhgy. (Budapest) 600 m, 2. Szántó őrm. (Székesfehérvár) 500 m, 3. Fehér csdr. (Szeged) 500 m, 4. Molnár csdr. (Szeged) 500 m, 5. Petkó csdr. (Debrecen) 560 m, 6. Jakus csdr. (Budapest) 440 m, 7. Kovács A. I. csdr. (Szeged) 520 m, Agoes csdr. (Miskolc) 250 m, 9. Koncz tiz. (Ecsi) 310 m, 10. Rózsa S. szkv. (Ecsi) 500 m, 11. Lukácsi prbes. (Ecsi) 500 m, 12. Bán csdr. (Pécs) 500 m, 13. Dobos csdr. (Debrecen) 530 m, 14. Szabados őrv. (Ecsi) 280 m, 15. Danicz őrv. (Budapest) 520 m, 16. Bakó főhgy. (Budapest) 480 m, 17. Márton csdr. (Szeged) 300 m, 18. Puljer szdos (Budapest) 520 m, 19. Füzessi prbes. (Ecsi) 280 m, 20. Marsó főhgy. (Budapest) 280 m. A B) csapat tagjai: 1. Eradt prbes. (Ecsi), 2. Berke csdr. (Szombathely), 3. Palencsár csdr. (Miskolc), 4. Pápai szkv. (Ecsi), 5. Beke csdr. (Pécs), 6. Mikulka csdr. (Budapest), 7. Rózsa L. szkv. (Ecsi), 8. Oláh csdr. (Budapest), 9. Horvát tiz. (Ecsi), 10. Nagy A. prbes. (Budapest), 11. Mecsei csdr. (Székesfehérvár), 12. Halász csdr. (Budapest), 13. Domonkos tiz. (Ecsi), 14. v. Gerencsér főhgy. (Ecsi), 15. Vida csdr. (Szombathely), 16. Sári prbes. (Ecsi), 17. Gál L. csdr. (Szeged), 18. Kállai prbes. (Ecsi), 19. Metzner főhgy. (Ecsi), 20. Dr. Gergely szdos. (Szeged).

Kegyeleti staféta Szegeden. A Magyar Atlétikai Szövetség déli kerülete folyó hó 26-án, Szegeden a hősök emlékére stafétaversenyt rendezett, amelynek keretében a szegedi helyőrség és esendőrség 7 csapatot indított. E csapatok között az első helyre a szegedi esendőrkerület válogatott csapata futott be, második pedig a szegedi esendőiskola csapata lett. Ezzel a szegedi kerület első ízben nyerte meg a szegedi helyőrség vándordíját képviselő ezüst serleget. Ez az eredmény annál figyelemre méltóbb és értékesebb, mert a szegedi kerület ugyanakkor 6 legjobb futóját szerepeltette a budapesti kegyeleti stafétában.

HIREK

Zajsek Alfons százados: Az eb nevelése és kiképzése. A napokban hagyta el a sajtót Zajsek Alfons századosnak, a m. kir. csendőr kutyatelep parancsnokának „Az eb nevelése és kiképzése, a közbiztonsági és hadiszolgálati ebek vezetése” című munkája, amely — kizárólag a katonai és közbiztonsági szolgálat érdekei szempontjából foglalkozik. A szerző éveken át szerzett tapasztalatai alapján a közbiztonsági és hadiszolgálati eb neveléséről és kiképzéséről könyvével olyan kiváló munkát írt, amely méltán számíthat nemcsak a szakemberek elismerésére, hanem még az ebet kedvelő laikus közönség lelkes érdeklődésére is.

Zajsek százados könyve az ebtenyésztés és idomítás terén kiválóan bevált gyakorlati útmutatásoknak valóságos tárháza és a kezdő embernek is olyan kitűnő vezérfontalat nyújt, hogy annak alapján ebt bárki önállóan és tökéletesen kiképezheti. Melyreható tájékoztatást nyújt az ebnek csak kevesek által ismert ösztönei és hajlandóságai felől; érdekesen foglalkozik az eb pszichológiájával és mindazokkal a kérdésekkel, amelyek az eb tenyésztésére, ápolására és gondozására vonatkoznak. A mű, amely úttörő a maga nemében, nagy lelkesedéssel és az eb iránti nagy szeretettel íródott; meglátszik rajta, hogy szerzője hosszú idő óta foglalkozik a kérdéssel és hogy témája felett abszolút tudással uralkodik.

Előnyére van a műnek az egyes kérdések igen ügyes csoportosítása, ami az áttekintést nagyon megkönnyíti. Stílusa világos és gördülékeny, előadása élvezetes; az egész könyv olyan lebilincselő modorban van megírva, egyes helyek olyan színesek és elevenek, hogy nemcsak szakmunkának, de olvasmányának is érdekes. A mű öt részre oszlik: az első rész az általános alapelvekről, a második a nevelésről, a harmadik a fegyelmi gyakorlatokról, a negyedik az előzetes kiképzésről és az ötödik a szakkiképzésről beszél. A függelék az eb tenyésztésével, ápolásával, gondozásával és a legszükségesebb anatómiai ismeretekkel foglalkozik.

A Centrum kiadóvállalat r.-t. által gondos és tetszetős kiállításban előállított, 276 oldalra terjedő könyvhöz 48 igen jól sikerült kép van mellékelve, amelyek szemléltetően mutatják be mindazt, amit a szöveg tartalmaz. A képekből néhányat mai számunkban bemutatunk olvasóinknak.

Zajsek százados könyvét minden olvasónknak, aki az ebet kedveli, melegen ajánljuk. Különösen ajánljuk azonban azoknak a bajtársainknak, akik kedvet éreznek hozzá, hogy maguknak szolgálati ebet képezzenek ki, de ninesen alkalmuk reá, hogy a tanfolyamot elvégezzék; a mű nek tekintetben egész tanfolyamot pótol.

Zajsek százados könyvének bolti ára 110.000 korona, a csendőrség tagjainak 90.000 korona, mely a megrendelést követő hótól kezdődőleg három havi részletben is fizethető. Megrendelhető a Csendőrségi Lapok kiadóhivatala útján.

Dicséreték. A m. kir. csendőrség felügyelője Somogyi István 1. oszt. tiszthelyettes 38, Kecskés Ferenc 2. oszt. tiszthelyettes 22, Gyuracz István 2. oszt. tiszthelyettes 25, Hersits Mihály 2. oszt. tiszthelyettes 20 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt kiváló szorgalommal végzett és igen eredményesen teljesített szolgálataiért, nemkülönböztetve alárrendeltjeinek helyes vezetése, célirányos oktatása, fegyelmezése és nevelése terén kifejtett buzgalmaért: Keszler János 2. oszt. tiszthelyettes, Délezeg Jenő 3. oszt. tiszthelyettes, Takács Ignác főtörzsrőrmestert azért, mert Baranya, Tolna és Somogy vármegyék területén a közbiztonságot huzamosabb ideig veszélyeztető cigányokkal szemben lefolytatott csaknem négy hónapig tartott ferasztó nyomozásban mint járőrvezetők buzgó és eredményes tevékenységükkel vettek részt; Kapronczai Bálint nyugállományú 1. oszt. tiszthelyettes, mert 1918-ban Mária-Kéménd községben történt 6 rendbeli rablógyilkosság és a németpalkonyai szőlőhegyben elkövetett gyilkosság tettesét nagy leleményességgel és szakértelemmel irányított nyomozás során az igazságszolgáltatás kezére juttatta, továbbá mert a forradalomkor kiszabadult és szerb katonai szolgálatba lépett tettest ellenséges megszállás alatt újból elfogta; Orbán János volt alőrmestert, mert 1918-ban Mária-Kéménd

községben elkövetett 6 rendbeli rablógyilkosság és a németpalkonyai szőlőhegyben történt gyilkosság tettesét, — kinek felkutatására önként jelentkezett — erélyes és bátor fellépése után elfogta; Kolofon Béla 1. oszt. tiszthelyettes csaknem 28 éven át teljesített szorgalmas és eredményes szolgálataért, a legénység kiképzése, oktatása és nevelése terén kifejtett buzgó tevékenységéért, előjáróinak odaadó támogatásáért, Pilibát György 2. oszt. tiszthelyettes azért, mert Pusztamérges, Öttömös és Szeged határában elkövetett betöréses lopások tetteseit csaknem 10 napig tartott, nagy körültekintéssel és leleményességgel vezetett alapos szaktudásra valló nyomozás során elfogta, Kupa Mihály 2. oszt. tiszthelyettes, határszéli őrsparancsnokot a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes tevékenységéért, alárendeltjeinek helyes vezetése, oktatása és fegyelmezéséért, valamint őrséinek rendbentartásáért dicsőre okirattal látta el.

A m. kir. 1. sz. csendőrkerület parancsnoka, Menyhért István 2. osztályú tiszthelyettes, egy gyilkosság tettesének 80 órán át teljesített hosszú, leleményes és szakavatott nyomozás után történt kiderítése és a bűnjelek biztosítása körül kifejtett igen eredményes tevékenységéért, Pál Elek 2. osztályú tiszthelyettes, ismeretlen helyen tartózkodó Egerszegi Pál András rabszökevény által, különböző helyeken és időben elkövetett betöréses lopásoknak hosszú, fáradtságos, leleményes és igen nagy szorgalommal teljesített nyomozás után történt kiderítése és a bűnjelek biztosítása körül kifejtett igen eredményes tevékenységéért, Nagy Károly 2. osztályú és Farkas Miklós 3. osztályú tiszthelyetteseket, 16 évet meghaladó csendőrségi szolgálatai idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén teljesített buzgó, szorgalmas és eredményes tevékenységükért, Bujtás László 3. osztályú tiszthelyettes 16 évet meghaladó csendőrségi szolgálatai ideje alatt tanúsított kifogástalan magaviselet és a közbiztonsági szolgálat terén teljesített buzgó, szorgalmas és eredményes tevékenységéért, Erős Imre 2. osztályú tiszthelyettes, Pistyur József főtörzsrőrmestert, Héjja Benedek őrmestert, Lázár Imre csendőrt, Monor községben és környékén 1924. év folyamán üzött és páratlan vakmerőséggel, több millió koronára menő kár értékben elkövetett betöréses lopások tettesének több napon át tartó igen leleményes és ferasztó körülmények közt történt kiderítése, a bűnjelek biztosítása és tetteseknek az igazságszolgáltatás kezébe juttatása körül kifejtett fáradtságot nem ismerő, lelkiismeretes szolgálatteljesítéséért, Biró György 2. osztályú tiszthelyettes, hosszú csendőrségi szolgálatai ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban tanúsított igen buzgó és eredményes tevékenysége, alárendeltjeinek igen jó befolyásolása, vezetése és neveléséért valamint kifogástalan magaviseletéért kerületi dicsőre okirattal látta el, míg Kiss Győző 2. osztályú tiszthelyettes, mert mint őrsparancsnok, majd ideiglenes szakaszparancsnok, a leányfalui őrs közigazdálkodásának fejlesztése és nagymérvű fellendítése körül kiváló érdemeket szerzett az által, hogy az 1922. évben az őrsparancsnokság átvételekor még teljesen életképtelen őrszolgálatra körültekintő irányítással, célirányos tanácsadással állandó befolyást gyakorolt, s így a közigazdálkodást aránylag rövid időn belül varakozáson felül igen jó színvonalra hozta, Hangyál János csendőrt, mert a leányfalui őrsön 1922. évi január óta nagy odaadással és körültekintéssel vezeti a közigazdálkodást s annak fejlesztése körül kiváló érdemeket szerzett, 1922. évben még életképtelen közigazdálkodást igen virágzó színvonalra hozta, Pabar Sándor csendőrt, ismeretlen helyen tartózkodó Egerszegi Pál András rabszökevény által különböző helyeken és időben elkövetett betöréses lopásoknak hosszú és fáradtságos nyomozása alkalmával járőrtársi minőségben kifejtett eredményes tevékenységéért, Török András csendőrt Monor községben és környékén 1924. év folyamán üzött és páratlan vakmerőséggel elkövetett több millió kár értékre menő betöréses lopások tettesének kiderítése, a bűnjelek biztosítása és tetteseknek az igazságszolgáltatás kezébe történt juttatása alkalmával tanúsított közreműködése, illetve járőrvezetőjének hathatós támogatá-

Sportérmek és plakettek, sportszobrok és dísz-
tárgyak (serlegek, órák stb.) mint tisztelet- és vándor-
díjak, jelvények, katonai rendjelek
MORZSÁNYI-nál,
Budapest, IV., Eskü-út 5. sz.
(Klottid palota, Brúszbet földnél)

saért. *Szabó Szabolcs* főtörzsőrmestert, hosszas csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonsági szolgálat terén teljesített buzgó, szorgalmas és eredményes tevékenységéért, *Sebők András* és *Balog Imre János* őrmestereket, a kommun utáni nehéz időkben kifogástalan magaviselet mellett a közbiztonsági szolgálat terén teljesített buzgó, szorgalmas és eredményes tevékenységükért, *Hullai György* 2. osztályú tiszthelyettes, hosszú csendőrségi szolgálata ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban teljesített igen eredményes tevékenységéért, valamint alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetése és nevelése körül kifejtett eredményes működéséért és példás magatartásáért, *Vakulya Károly* 2. osztályú tiszthelyettes, hosszú csendőrségi szolgálata ideje alatt, de különösen az utóbbi években a közbiztonsági szolgálatban teljesített eredményes tevékenységéért, alárendeltjeinek kiképzése, vezetése és nevelése körül kifejtett eredményes működéséért; *Győri János* 2. osztályú tiszthelyettes, hosszú csendőrségi szolgálata ideje alatt, a közbiztonsági szolgálatban teljesített eredményes tevékenységéért, valamint alárendeltjeinek mutatott példás magatartásáért, *Budai László* 2. osztályú tiszthelyettes, mint gazdasági hivatali segédmunkás, az irodai teendőkben kifejtett szorgalmas és lelkiismeretes ügyködéséért, valamint előjáróinak hathatós és odaadó támogatásáért, *Mikola Miklós* 3. osztályú tiszthelyettes, hosszú szolgálata ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban kifejtett igen eredményes tevékenységéért és alárendeltjeinek igen jó befolyásolásáért, *Polonyi Mihály* főtörzsőrmestert, hosszú csendőrségi szolgálata ideje alatt, különösen a közbiztonsági szolgálatban kifejtett igen szorgalmas, buzgó, leleményes és eredményes tevékenységéért, *Balázs György* főtörzsőrmestert hosszú csendőrségi szolgálata ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységéért, valamint bajtársainak mutatott követendő példás magatartásáért, *Turcsics Mihály* főtörzsőrmestert, 13 évet meghaladó csendőrségi szolgálata ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban kifejtett eredményes tevékenységéért, valamint példás magaviseletéért, *Ferencai Sándor* 3. osztályú tiszthelyettes, 11 évet meghaladó csendőrségi szolgálata ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban kifejtett igen eredményes tevékenységéért, előjárójának hathatós támogatása, valamint alárendeltjeinek helyes befolyásolásáért, *Király István* főtörzsőrmestert, 11 évet meghaladó csendőrségi szolgálata ideje alatt, különösen a közbiztonsági szolgálatban kifejtett igen szorgalmas, buzgó és igen eredményes tevékenységéért, *Nekánovics Simon*, *Bartó Lajos* és *Dánér Pál* főtörzsőrmestereket a közbiztonsági szolgálatban teljesített buzgó, szorgalmas, odaadó és eredményes tevékenységükért, *Karabin János*, *Bodányi Kálmán* és *Beke Dávid* 3. osztályú tiszthelyetteseket, továbbá *Baján János* főtörzsőrmestert, hosszas csendőrségi szolgálata ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban teljesített igen buzgó, szorgalmas, odaadó és eredményes tevékenységükért, valamint őrsparancsnokok hathatós támogatásáért, továbbá *Füleki József* 2. oszt. tiszthelyettes, *Borzai János*, *Nemes János*, *Bruder József* 2. oszt. és *Zotlák András* 3. oszt. tiszthelyetteseket, *Orbán Gerály* és *Farkas István III.* 2. oszt. tiszthelyetteseket a csendőr-jelentkezők gyűjtése terén 1924. évben kifejtett buzgalmukért *nyilvánosan megdicsérte.*

Lefegyverzett járőr. A Parádhoz tartozó Ó-Hután folyó hó 55-ére virradó éjjel bűnesügyeletet tartott *Nika Sándor* 3. oszt. tiszthelyettes és *Dohi Géza* főtörzsőrmester. A bűnesúgó egy csoportja megtámadta, lefegyverezte és elverte a járőrt. A tettesek egyikét a parádi őrs elfogta, a többiek szökésben vannak. A dicstelenül szerepelt járőr ellen hadbírói vizsgálat indult.

BEÉR SÁNDOR

PAPÍR, IRÓSZER, IRÓGÉP-KELLÉKEK
NAGYKERESKEDÉSE. SAJÁT VÉS-
NŐKI MŰINTÉZET. RUGGYANTA-
BÉLYEGZŐ GYÁRTÁS

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 19.

TELEFON: 172-54.

Előlépett őrmesterré a IV. számú csendőrkerületben:
Tóth Pál csendőr.

Házasságot kötöttek, az I. számú csendőrkerületben:
Seebergi vitéz Seeberg-Wanckel József szdos Poésafkó Katalin úrhölgygel Budapesten, — **a IV. számú csendőrkerületben:**
Kálóczi György főtörzsőrmester Horváth Juliánával Kaposvárott és Vajda József I. 2. oszt. tiszthelyettes Gergő Erzsébettel Kálmánésán.

Elhalt. Keresztes Béláné, szül. Ruppá Teréz, Keresztes Béla csendőr g. százados felesége lassú és kínos szenvedés után f. hó 8-án elhunyt. Temetése folyó hó 10-én volt Szombathelyt.

Kérelmek. Kölesönös áthelyezésüket óhajtják: *Juhász József* bátmonostori őrsbeli (hajai osztály) csendőr a kecskeméti osztály területére; *Nagy Lajos* szuloki őrsbeli (esurgói osztály) csendőr a szegedi kerület területére. Kérik azokat a bajtársaikat, akik kölesönös áthelyezésüket óhajtják, hogy címüket velük közöljék. — *Rára Illés* csendőrt kéri *Deszánicsics Pál*, hogy közölje vele címét Andocs, Nagy Toldi puztára (Somogy várm.). — *Kiss János* volt járásőrmesternek, ki 1909—1910-ben Szeghalmon teljesített szolgálatot, jelenlegi tartózkodási helyét keresi *Horváth Márton* főtörzsőrmester (Szeghalom). — *Köő Istvánt*, aki 1916-ban a sepsiszentgyörgyi szárny állományában szolgált mint csendőr, kéri *Vida Benedek* 2. oszt. tiszthelyettes (Fertőszentmiklós, Sopron várm.), hogy közölje vele a címét. — *Jelenák Andrást* és *Győri Sándort*, akik 1916—1918-ban a volt 313. honvéd gyalogezrednél alőrmeesteri rangban szolgáltak, kéri *Szabó Benő* főtörzsőrmester (Mátranovák), hogy címüket vele közöljék.

Adományok. *Fejér Károly* főhadnagy lapunk javára 10.400 koronát juttatott el — előfizetése beküldése kapcsán — szerkesztőségünkhöz. A Jókai sorsjátékkal kapcsolatban a csendőrségi internátus alapja javára hozzánk beküldött összegek: *mezőberényi csendőrőrs* 20.000 K, *somogyiszobi csendőrőrs* 40.000 K, *magyaratádi csendőrőrs* 20.000 K, *Ihász Ferenc* csendőr (Dees) 20.000 K, *Dóczy Gábor* 40.000 K (Dör, Sopron vm.). Ezeket az összegeket a legutóbbi számunkban nyugtázott, hasonló célra beküldött összegekkel együtt rendeltetési helyükre továbbítjuk.

Csendőrségi szállító!

Sapkák Kardok
Kardbojtok

Khaki szövetek Szabókellékek
Egyenruhák és egyenruházati cikkek
legolcsóbban

a 36 év óta fennálló és a csendőrségnél elismert

MÁRER egyenruházati intézetében

Budapest, VIII., Baross-tér 6. szám

a keleti p.-udvar érkezési oldalán, a Baross-szoborral szemben.

Telefon: József 21-78.

Lapunkra való hivatkozásnál megrendelési költséget a cég visszatéríti.

Kérje kivonatos árjegyzékeket.

Testületeknek nagyobb megrendelésnél % árengedmény.

Levente és Bocskay sapkák!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Olvasóinkat kérjük, hogy jeligéül kisebb helységek neveit válasszák, mert az azonos jeligéből származó félreértéseket csak így lehet elkerülni.

V. G. csendőr, Egervár. 1. A Büntető Jog Tára a Magyar Jogi Szemle mellékleteként jelenik meg, de a Magyar Jogi Szemle kiadóhivatalánál (V., Honvéd-utca 10.) számonkint is meg lehet rendelni 20.000 koronás árban. Megjegyezzük, hogy a Büntető Jog Tára elsősorban jogászoknak készül, a csendőr-hegy-utca 21. 3. Nem felel meg, mert az utóbbi már egész legénység használatára nem alkalmas. 2. Budapest, I., Nap-cigányzenekar. 4. A 27072/1923. számú B. M. rendelet értelmében az ú. n. „rögtönzött” tánc olyan helyiségekben, ahol éttermi cikkeket szolgálnak fel, kihágást képez, már ha nincs engedélyezve természetesen. 5. Tűzrendészeti pótlékot szednek egyes vármegyei törvényhatóságok szabályrendeletei alapján a községi előljáróságok, de ehhez a rendőrhatalomnak nincsen köze. Valószínű, hogy ezeket a pótlékokat be fogják szüntetni. A rendőrhatalomnak csak mozi- vagy színházügyleti díjakat kell fizetni. 6. Nem kihágás, csak akkor, ha házal is vele. 7. Nem. Az ellenszolgáltatás lehet akármi, nem csak pénz. Kereskedők is adnak tojásért, kukoricáért árút. 8. Ha ismeretes és megszökésétől tartani nem kell, nem vezetendő elő. 9. Ha szabályrendelet van reá, akkor igen, különben nem. 10. Mint a 9. 11. Ha valaki hitelesítetlen, rossz mérleget tart üzletében, kihágást követ el, még ha azt nem használta is. A pénzügyi hatóságok gyakorlata általában az, hogy ha ott tartotta, akkor bizonyosan használta is. 12. A 42159/1897. számú B. M. rendelet szerint minden kerékpárnak 30 lépésről hallható csengővel kell ellátva lennie. A csengő hiánya kihágás. 13. Semmit sem képez, ha a lakásba nem hatolt be. 14. Az év végén vagy a jövő év elején.

Szamosmenti. 1. A bőröndös kamrában levő észirmaállvány a lábbelik megőrzésére szolgál, természetes tehát, hogy a magánlábbelit is ott lehet tartani. 2. Tarthatja a lakásán is.

Érdeklődő 104. Névtelen levélre nem válaszolunk.

Cs. T. L. fi. Nem képez büntetendő cselekményt, de a tulajdonos az elszállítási és egyéb költségeket polgári per útján igényelheti.

Cave adulatores. Forduljon kérdésével az Országos Ipar-egyesülethez, Budapest, Gróf Zichy Jenő utca 4. sz.

Tihany 1897. Katonai szolgálati idejéből — ha azt igazolni tudja — 2 év és 11 hó csendőrségi szolgálati kötelezőjébe beszámít, kötelezője tehát 1924 április 30-án lejárt, azontúl csak egy-egy évre kellett magát köteleznie.

H. J. III. csendőr. Ha katonai szolgálati idejét igazolni tudja, kötelezője 1926 augusztus 31-én jár le.

1889. B. A bűnjelket mindig az illetékes község előljáróságának, vagyis annak kell megőrzés végett átadni, amelynek területén őrizetbe vették. Idegen községi előljáróság nem köteles azokat elfogadni.

Mosonszolnok. 1. Amíg a eszerépkályha összerakott állapotban van, addig ingatlan dolog tartozékának kell tekinteni, ha szétszedik, akkor ingó. 2. Ha az ú. n. hordozható lakház a földdel szoros összefüggésben áll, vagyis ha be van építve, ingatlan, míg ha csak a föld színére van reáefektetve és így elszállítható, akkor ingó.

III. Csendőrségi kötelezőjének letelte előtt a csapathoz nem jelentkezhetik.

Daruvári. Nem értjük, hogy ha Ön egyszer már tiszt-helyettesé ki volt nevezve, hogy lehet most mégis főörzsőrmester? Ha már egyszer altiszti vizsgát tett, akkor altiszti póttanfolyamba kellett volna Önt bevezényelni, ha csak önként le nem mondott róla. Jelentse ügyét kihallgatáson és kérje annak a kerületi parancsnoksághoz leendő továbbítását, ott majd tisztázzák a dolgot.

Szántód. Pályázhatik. Különös képzettséghez kötve nincsen, csak az útmesteri tanfolyamot kell elvégeznie és vizsgát kell tennie.

Sz. J. Berhida. 1. A kincstárt megillető házhasonrészesedést minden esetben a lakó tartozik fizetni. 2. Vernéda René (nem Vernéda Rezső) ny. áll. százados lakáscíme: Budapest, IX., Ernő-utca 19. A volt 9. honvéd gyalogezred állományába tartozott. Más hasonló nevűt nem találtunk, valószínűleg ezt az urat keresi.

Érdeklődő. 1. Csendőr főhadnagy házassági óvadéka 50.000, századosé 40.000 korona, amelyet azonban csak állampapírban, záloglevélben vagy ingatlanra való betétlázással lehet biztosítani. 30 évesnél fiatalabb tisztnek óvadéka 100%-kal magasabb. Értékpapiroknál a névérték irányadó, nem az árfolyam. Ezenkívül biztosítani kell a mindenkori élelmezési adagváltásnak megfelelő apanázst, a tiszt állásnak megfelelő lakást, butort és kelengyét. Amennyiben ez utóbbiakat harmadik személy biztosítja, úgy erről közjegyzőileg hitelesített nyilatkozatot kell adnia, a helyhatóságnak pedig igazolnia kell, hogy az illető vagyoni viszonyainál fogva azok szolgáltatására képes. Tisztek nősülési kérvényt csak 28-ik életévük betöltése után adhatnak be. A tisztek nősülésére vonatkozó rendelkezéseket egyébként az 1920. évi 43. számú honvédségi Rendelet Közlöny tartalmazza. 2. Ezt a tiszt gyűlés bírálja el, nézetünk szerint akadály.

Bükffa. Iványi Gusztáv főelőadó címe: Budapest II., Ezredes-utca 7. Autóüzem-központ.

Mátra. A következő címeket állapítottuk meg: Istvánffy Miklós ny. tábornok: Veszprém, Vár-utca 3. Liszai István volt es. és kir. ny. alezredes: Rákosszentmihály, Aulich-utca 27. Hasonló nevűt, aki honvéd volt, nem találtunk. Samariay-Leölkes Sándor ny. áll. ezredes: Szombathely, Malom-utca 7. Kuczay László volt szolgálaton kívüli viszonybeli százados. Cinkota. Szabadfy Gyula volt népl. százados, jelenleg pénzügyi fogalmazó Miskolcon.

Kolozsvár. Cikhart János ny. áll. ezredes címe: Budapest, Vár, I., Színház-utca 7.

Fertőszentmiklós. Rácz László tart. hadnagy volt, lakáscímét nem tudtuk megállapítani.

B. A. Rákos. Csugudián Éliás ny. alezredes megszállott területen lakik, címét nem tudtuk megállapítani. Bakk Gyula volt tartalékos százados címe: Budapest, VI., Rózsa-utca 62., III. 23. Bilek Rezső volt népl. főhadnagy 1915-ben elesett. Dr. Kolozsváry Gyula volt 4. honvéd gyalogezredbeli v. tart. főhadnagy lakáscímét megállapítani nem sikerült.

Sepsiszentgyörgy. Önt a nyugállományból hívták be annak idején népfőkeői katonai szolgálatra, amikor valószínűleg a nyugdíját és a katonai illetékeit is megkapta. Ugyanez vonatkozik a pótesendőri szolgálati idejére is. Azért nem lehet ezt az időt nyugdíjába beszámítani. De, ha esetleg a kérdéses idő alatt a nyugdíjáról lemondott volna, akkor kérheti a szóbanforgó idő beszámítását a belügyminiszter úrtól (VI. b. oszt.).

XV. Magyar Kir. Osztálysorsjáték

68.000 sorsjegy. 29.000 nyeremény.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

3.000,000.000

azaz hárommilliárd korona készpénz.

Jutalom és nyeremények:

2.000,000.000	300,000.000
1.000,000.000	200,000.000
500,000.000	100,000.000
400,000.000	stb, stb. összesen közel

28 milliárd korona készpénzben.

Az I. osztály húzása okt. 22-én.

A sorsjegyek hivatalos árai:

Nyolcad:	Negyed:	Fél:	Egész:
15 ezer K	30 ezer K	60 ezer K	120 ezer K

Sorsjegyek minden elárusítónál.

M. S. J. főtörzsörmester, Cegléd. Az útbiztosi tanfolyamokat az 1925 szeptember 1-én kelt 74.829/III. 1925. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet beszüntette, így legfeljebb csak törvényhatósági útbiztosi állásra pályázhatnak, ha valahol hely üresedik. A kérvényt az alispáni hivatalhoz kell intézni, előzőleg azonban az igényjogosultsági igazolványt kell kérni a helyigminiszter úrtól (VI. e. oszt.).

K. L. 12. A rendfokozatok és az új egyenruha kérdése még tárgyalás alatt áll, döntés előtt tehát erre vonatkozólag semmit sem mondhatunk. Egyébként olvassa el lapunk múlt évi 3. számában „Karancs 1924” jellegre küldött üzenetünket.

T. J. csendőr, Komló. 1. 2. A Cs—20. jelzetű szolgálati könyv I. 5. pontja érvényben van. Azt olvassa el s akkor első kérdésére is megtalálja a feleletet.

Önképző. 1. Tiltott mesterségek: miskárolás, kuruzslás (emberek és állatok gyógyítása képesítés nélkül), jóslás, kártyavetés stb., ha az illető ezeket keresetszerűen űzi. Tiltott játékok: tiltott szerencsejátékok (teke, kártya). 2. Az árvaszéknél elhelyezett összegek valorizálása tervben van és a valorizálások során elsősorban kerül kivételre. 3. Nem kötelező a viselése.

Száll a gólya. 1. Polgári peres eljárás keretében kell a kártérítési keresetet megindítani, mert a kutya által a szőlőben okozott kár büntető eljárás tárgya nem lehet, magánjogilag azonban a kutya gazdája felelősséggel tartozik, amennyiben ő köteles az állat fölött felügyelni, hogy ilyesféle meg ne történhessen. Egyébként kihágás az eset, ha a kutya ebzárlat idejében járt szabadon. 2. Mások megtámadása akkor jogos, ha a támadással mások jogtalan támadását hártjuk el. Más szóval, ha a támadással a jogos védelmet gyakorlom. A támadás jogtalan, ha arra a megtámadott nem szolgáltatott okot. Ha azonban valaki megtámadott engem vagy mást, akit meg akarok védekezni s támadása jogtalan, közvetlen s a személy vagy a vagyon ellen irányul, jogosan támadhatom meg én is őt oly módon, hogy a támadást elháríthassam. Ha a támadásra én adtam okot támadó fellépésemmel, e támadás visszaverésére irányuló tevékenységemet a törvény nem ismeri el jogosnak. A törvény egyébként *seholy sem alapított meg mások megtámadására irányuló jogot.* A Büntető törvénykönyv jogi álláspontja csak az, hogy nem vonja büntető felelősség alá azt, aki bizonyos esetekben, a jogos védelem eseteiben, mások élete és testi épsége vagy vagyona ellen oly cselekményt hajt végre, amelyet különben a törvény tilt. Ha a Btk. 79. §-át figyelemmel elolvassa, tisztában lesz azzal, hogy a levelében írt „jogos támadás” = jogos védelem, a „jogtalan védelem”-ről pedig akkor lehet szó, amikor a támadóból a jogos védelem gyakorlójának sikeres fellépése folytán megtámadott lesz. A megtámadottnak ilyenkor nem védekezésre, ami a törvény szelleme szerint a jogtalan támadás folytatásának tekintendő, hanem arra kell gondolnia, hogy a támadását abbahagyva, meneküljön vagy elégtételt adjon. 3. Az új szolgálati utasítás még tárgyalás alatt áll s nem tudhatjuk, mikor kerül kiadásra. 4. A volt cs. és kir. 44. gyalogezred irattára Kaposvárott van az alispáni hivatalban. 5. Előbbi örsére kérheti magát vissza, hogy azután kérelme eredményes lesz-e, az osztályparancsnokságtól függ.

T. J. 2. oszt. tiszthelyettes, Hernádcseve. 1. Az 1925. évi 9. sz. Csendőrségi Közlöny mellékleteként kiadott 156.600/1925. VI. b. sz. B. M. rendelet 8. §-a az irányadó, tehát a 2.2 km. távolságban levő vasútállomásra történt postakísérőnél a km.-kint illetékes 20 aranyfillér kíséreti díjat fel lehet számítani. 2. A budapesti I. számú honvéd-kórházat ajánljuk. 3. Olvassa el a fentebb hivatkozott B. M. rendelet 4. §-ának B) pontját. Az átköltözködési átalány az ott meghatározott kiszabásban illetékes járandóság, tehát nem előleg, amit levonnak. Ez természetesen nem zárja ki, hogy az illető, — ha arra szüksége van — az átköltözködésre előleget kapjon.

B. Z. Ormospuszta. Csak teljes névvel és rendfokozattal aláírt levelekre válaszolunk.

Sütő Károly csendőr, Kápolna. Szárny területére nem kérheti kölesönös áthelyezését, hanem csak kerület vagy osztály területére.

K. A. csendőr, Felsőtárkány. 1. Kötelezőjébe 3 katonai éve, nyugdíjába pedig összes katonai és pótcsendőri szolgálati ideje beszámít. Különbösen olvassa el a múlt évi 9. számunkban „F. J. tiszthelyettes, Nagyoroszi” jellegre küldött üzenetünket. 2. Ha katonai szolgálati idejét igazolni tudja, akkor megilleti és kérheti a kintalását.

Főhadnagy. Az A—33. jelzetű szolgálati könyv tartalmazza a honvédségi és csendőrségi szolgálati könyvek kimutatását. A honvédelmi miniszterium segédhivatalában megrendelheti.

Farkaskutya. 1. Idomítatlan ebeket szolgálatba vinni nem szabad. 2. Ajánljuk Zajecsek Alfonz csendőrszázadosnak a mai számunkban ismertett könyvét. 3. Saját szolgálati eb tartására a kerületi parancsnokságtól kell engedélyt kérni.

Tiszamentí. Minthogy a tolvaj a lopás elkövetése idején sem a vállalatnak, sem a vállalat alkalmazottaiból alakult klubnak nem volt alkalmazottja, a cselekmény hivatalból üldözendő büncselekmény. Közömbös az, hogy a tolvaj később a vállalat vagy a klub szolgálatába lépett. A sértett a dolog tulajdonosa. De sértett az is, aki a tolvaj által okozott kárt megtérítette, akár önként, akár kikötött vagyoni jogi felelősége folytán, mert hiszen a büncselekmény megállapításához jogi, sőt erkölcsi érdeke fűződik s kétségtelen, hogy a büncselekmény elkövetésével vagyoni jogi sérelmet szenvedett. A közölt esetben a kártalanítást nyújtó a sértett jogutódának is nevezhető, minthogy a tulajdonos, mint elsősorban sértett a feljelentéstől elállott. A közölt esettel kapcsolatosan meg kell jegyeznünk, hogy a sértett és a tolvaj közt fennálló jogviszony pontos felderítése nagyon fontos. Ha a nyomozás megelégszik egy-egy pontatlanul odavetett jelzővel, mint „alkalmazott, szolgálatban álló” stb. s ennek a megjelölésnek ténybeli alapjait nem deríti fel, utat nyit annak a visszaélésnek, hogy a felek kibékülése és egymással való kiegyezésére esetén a büncselekményt magánindítványra üldözendőnek tüntetvén fel, a hatóságot az eljárás megszüntetésére bírják. A közölt esetben is hiányosnak látszik a nyomozás ebből a szempontból, bár az eset eldöntésénél a fentiek szerint ez nem volt lényeges, mert annyi megállapítható, hogy a sértett és a tettes közt a lopáskor nem volt jogviszony. Ami a közölt esetben hiányos, azt a következő kérdésekben foglalhatjuk össze. Jogi személy-e a klub, vannak-e jóváhagyott alapszabályai? Nem egyszerű, a vállalat létesítette alkalmi csoportosulás, egyesületi jelleg nélkül, amelynek felszerelését a vállalat adja, a tagok pedig nem tagdíjat, hanem csak térítést fizetnek? Ebben az utóbbi esetben ugyanis a klubban résztvevők jogi viszonyban nem a klubbal, hanem a vállalattal vannak.

Dunamelléki örs. Kis betűvel (vereckei) helyes.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
PINCZÉS ZOLTÁN százados.

Pallas részvénytársaság nyomdája Budapest, V., Honvéd-u. 10.
(Telefon: 5—67, 5—68.)

Felelős vezető: Tiringor Károly műszaki igazgató.

KEMÉNYFA TARTÓS KIVITELBEN
HÁLÓSZOBA JÓTÁLLÁSSAL KAPHATÓ
LÁNYI bútorkereskedő, VI., Podmaniczky-u. 27.
CSENDŐRÖKNEK KEDVEZŐ
RÉSZLETFIZETÉSI FELTÉTELEK.

IRÓGÉPEK

ujak, használtak, kedvező fizetési feltételekkel. Régi gépeket becserélünk.
BIRÓ ÉS ECKSTEIN, Budapest, V., Vörösmarty-tér 3. Tel.: 126-06 és 46-25.